

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 20



Politikos apžvalga

EUROPOS POLITIKA IR PABALTIO VALSTYBĖS

Šiomis dienomis prancūzų užsienių reikalų ministeris Barthou pasisakė dėl Pabaltijo valstybių būsenos vokiečiams atsisakius pasirašyti šių valstybių nepriklausomybės garantiją. Jis nurodė, kad nors Prancūzija tiesioginių interesų čia neturi, bet ji didžiausiu susidomėjimu žiūri į šias valstybes ir yra pasiryžusi kiekvienu metu palaikyti jų nepriklausomybę. Jis toliau pabrėžė, kad prancūzų politika Pabaltijo valstybių atžvilgiu nepareina nuo lenkų nusistatymo, bet yra išvada iš bendros prancūzų politikos.

Senato užsienių komisijos pirmininkas, šiuo reikalu pasisakydamas, nurodė, kad vokiečių atsisakymo garantiją pasirašyti motyvavimas yra neįtikinamas. Už atsisakymo slėpiasi bloga vokiečių valia.

Tos pat nuomonės šiuo reikalu yra visa Europos spauda. Kai kurie laikraščiai nurodo, kad jau seniai praėjo tie laikai, kada vokiečių kancleris Bismarkas stjo prieš mažąją Daniją ir niekas nesikišo. Dabar Pabaltijo valstybių užpuolimas reikštų naują pasaulinį karą, nes visa eilė valstybių į užpuolimą reaguotų ginklu ir pačios Pabaltijo valstybės taip pat yra pasiryžusios žūt-būt kovoti dėl savo nepriklausomybės.

LATVIŲ IR ESTŲ ATSAKYMAS Į LIETUVOS MEMORANDUMĄ

Šiomis dienomis Rygoje viešėjo užsienių reikalų viceministeris Laretei, kuris tarėsi su latvių užsienių reikalų ministriu dėl atsakymo į Lietuvos memorandumą Pabaltijo valstybių bendravimo reikalu. Atsakymas abiejų valstybių bus vienodo turinio ir bus įteiktas kartu. Spaudos žiniomis, šiame atsakyme bus pasveikintas Lietuvos pasiūlymas ir pareikštas pageidavimas konkrečiai apsvarstyti bendravimo būdus. Be to, šiame atsakyme bus nurodyta, kad Pabaltijo valstybių neliečiamumo garantavimas turi būti tų pačių valstybių pastangomis įvykdytas kuo plačiausiu mastu.

SOVIETŲ RUSIJA APIE VOKIEČIŲ POLITIKĄ RYTŲ EUROPOJ

Sovietų Rusijos oficiozas „Izvestija“ šiomis dienomis paskelbė žinomo valstybės vyro ir žurnalisto Radeko straipsnį rytų Europos būsenos reikalu dėl Rozenbergo (nacionalsocialistų užsienių politikos vadas) kalbos Marienburge, kurioj pareiškė, kad dabartinė Vokietija rytų Europoj turi eiti kryžiuočių keliais. Šiame straipsnyje nurodoma, kad čia ne tik Pabaltijo valstybių reikalas, bet visos rytų Europos, vadinasi ir Sovietų Rusijos. Todėl tegul Rozenbergas nemanų, kad jam žygis į rytus pavyks. Visos rytų Europos valstybės sugebės atsispirti prieš vokiečių grobuoniškus tikslus. Radekas daro išvadą, kad visos tautos, kurioms istorija lėmė susidurti su kryžiuočiais, dabar turi atsimiti praeitį ir nuolat budėti.

JAPONŲ KARO LAIVAI PABALTIO VALSTYBĖSE

Spaudos žiniomis, netrukus aplankys Pabaltijo valstybių uostus japonų karo laivų flotilija. Japonų karo laivynas yra vienas geriausių pasauly. Dėl to vizito tikslo yra įvairių spėliojimų. Manoma, jog čia norima pademonstruoti, kad nors japonu-sovietų santykiai įtempti ir nors sovietai turi nepuolimo paktus su Pabaltijo valstybėmis, tačiau japonai prieš šias valstybes nieko neturi. Kiti laikraščiai mano, kad japonai nori apžiūrėti rytų Europos uostus. Kaip karingai jūrų valstybei, jai tai yra žinotina.

ITALŲ-SOVIETŲ SANTYKIAI

Spaudos žiniomis, netrukus italų užsienių reikalų viceministeris Suvichas vyks į Maskvą tartis su Sovietų Rusijos vyriausybe. Dėl šių pasitarimų tikslo kol kas nieko nežinoma. Tačiau tokių dviejų galingų valstybių pasitarimas savaime yra svarbus politinis įvykis.

SOVIETŲ-LENKŲ NEPUOLIMO PAKTAS PRATEŠTAS

Šiomis dienomis Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Litvinovas ir Lenkijos atstovas Maskvoje Lukaševičius pasirašė protokolą, kuriuo sovietų-lenkų nepuolimo sutartis pratęsiamą iki 1945 m. pabaigos. Kartu buvo dar pasirašytas vadinamas baigiamasis protokolas, kuriuo abi šalys pasižada imti pagrindu savo tarpusavių santykių 1921 m. rusų-lenkų taikos sutarties nuostatus. (Šioji sutartis buvo pasirašyta Rygoje). Šis susitarimas, be abejo, prisideda prie taikos ir ramumo palaikymo rytų Europoj, tačiau jis dar turi ypatingos reikšmės Lietuvai, nes pagal minėtą 1921 m. sutartį abi šalys pasižadėjo nesikišti viena į kitos teritorialnius rekalus. Čia turėta galvoj ir Vilniaus reikalas. Dabar rusų spauda nurodo, kad šis ginčas turi būti išspręstas lietuvių-lenkų netarpišku susitarimu.

LENKŲ-RUMUNŲ SANTYKIAI

Kaip žinoma, lenkų užsienių reikalų ministeris Beckas viešėjo Rumunijoj. Jo kelionės tikslas sustiprinti lenkų-rumunų santykius ir susitarti su rumunais svarbiausiais politikos reikalais, kaip nusiginklavimo, santykių su vokiečiais ir t. t. Apšlamai, šios abi valstybės turi bendrus politikos tikslus ir todėl nenuostabu, kad dažnai eina pasitarimai tarp rumunų ir lenkų vyriausybių atstovų. Prancūzai žiūri į Becko kelionę ypatingu susidomėjimu, nes, anot jų spaudos, tiek Rumunija, tiek Lenkija yra prancūzų sąjungininkės ir jų glaudus bendravimas išeis prancūzų naudai. Mat, Rumunijos užsienių reikalų ministeris Titulesku yra didelis prancūzų bičiulis ir manoma, kad jis šia linkme paveiks Becką, kuris traukia į vokiečių pusę.

KARO SKOLŲ REIKALAS

Šiomis dienomis Amerikos Jungtinių Valstybių prezidentas Rooseveltas pareiškė spaudos atstovams karo skolų reikalą. Jis nurodė, kad principe mokėti turi visos valstybės ir niekas negali netesėti savo tarptautinio pasižadėjimo. Tačiau Amerika yra pasiryžusi atsižvelgti į valstybių sunkią būseną dėl ekonominės krizės. Ji tai padarys kiekvienai valstybei atskirai ir kiekvienai valstybei bus padaryta nuolaida (reiškia mokėjimo atidėjimas) pagal jos ekonominę būseną. Bendrų nuolaidų Amerikos vyriausybė, anot Roosevelto, nedarys. Dėl birželio 15 d. mokėjimo ratos Rooseveltas pareiškė, kad joks prašymas dėl palengvinimų negautas, todėl Amerika laukia mokėjimų. Tenka pažymėti, kad faktas, jog prašymų negauta, dar nereiškia sutikimo mokėti. Daugelis valstybių negali ir nenori mokėti ir geriausiu atveju mokės tik simbolišką įmokėjimą (tai reiškia mažą sumą, kuri turi rodyti, kad principe kalbama valstybė nuo savo prievolių neatsisako). Ir Lietuva turi mokėti karo skolų dalį, tačiau dar nežinia, kaip mūsų vyriausybė pasielgs.

RAUDONOJO KRYŽIAUS KONFERENCIJA

Šiomet rudenį, spalio 20—29 d., Japonijos sostinėje, Tokio mieste, šaukiama XV tarptautinė Raudonojo Kryžiaus konferencija. „Revue internationale de la Croix Rouge“ rašo, kad konferencijoj bus svarstomi reikalai, surišti su kraštų civilių gyventojų priešlėktuvine apsauga. Konferencija svarstys bendrus apsaugos administracijos ir technikos reikalus, atskirų organizacijų panaudojimą apsaugos reikalams (policijos, ugniagesių, sanitarų ir t. t.), slėptuvių statybą, dujokaukių gamybą ir aprūpinimą jomis gyventojų, ligoninių apsaugą, priešlėktuvinės apsaugos propagandos reikalą visuomenėje, mokyklose, įvairių specialiųjų tarnybų žmonių tarpe, priešlėktuvinės apsaugos parodomųjų manevrų organizaciją. Kaip matome programa labai plati.

Ta proga ir Lietuvos gyventojams būtų įdomu sužinoti, kaip rengiasi prie priešlėktuvinės apsaugos mūsų Raudonasis Kryžius. Prieš keletą metų, Lietuvos ugniagesių sąjungos paskatintas, Raudonasis Kryžius ėmėsi darbo, šaukdavo posėdžius, rengiasi leisti vadovėlius. Įdomu būtų sužinoti, kaip tai viskas pasibaigė.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr
KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai

15 metų, kai įvyko pirmasis mūsų kariuomenės paradas

Vos tik pasklido žinia, kad į mūsų kraštą braunasi priešas, ir vos tik buvo mestas šauksmas eiti ginti savo žemės ir laisvės, tuoj iš visų pusių pradėjo rinktis savanoriai. Palikę šiaudines pastoges, palikę arklius, darbą, kasdieninius rūpesčius, tūkstančiai skubėjo, kiekvienas apsirengęs pagal išgalę, pasiėmęs kokį beturėdamas ginklą. Margos iš pradžių buvo mūsų pirmųjų kovotojų eilės, iš paviršiaus nekaip teatrodė, bet dvasioje buvo kaip plienas.

Apie viešą pasirodymą plačiu mastu tada niekas negalvojo. Ne vien tik dėlto, kad vienas karys buvo apsilikęs pilka sermėga, o antras pirkto medžiagos švarku, bet ir dėlto, kad buvo svarbesnių darbų, negu parada. Iš vienos pusės plūdo į mūsų žemę bolševikai, iš antros galando iltis lenkai, o viduj siautė vokiečiai. Pirmiausia teko susitvarkyti nelūkuriuojant šiek tiek sutramdyti priešus.

Nors sunkiai vyko pirmosios mūsų kovos už nepriklausomybę, tačiau sėkmingai. Priešų gaujos neatsilaikė. Buvo matyti, kad savo žemėje šeiminkausime mes patys. Galima jau buvo įvykdyti norą pasirodyti, ypač dar ir dėlto, kad mūsų kariuomenė jau buvo šiek tiek išmokslinta, jau buvo atlikusi šokią tokią karišką praktiką ir buvo jau vienodžiau aprenpta.

Ir štai, 1919 m. gegužės mėn. pasklido žinia, kad 11 d. bus kariuomenės priesaika — pirmasis mūsų kariuomenės paradas. Žinia buvo džiuginanti. Kariuomenės dalys uoliai pradėjo rengtis šiam pirmam jų gyvenime įvykiui, o visuomenė pradėjo laukti, spėliodama, kaip vos tik sudarytos mūsų ginkluotos pajėgos pasirodys.

Gegužės mėn. 11 d. atėjo. Tai buvo gražus, saulėtas sekmadienis. Kauniečiai į Rotušės aikštę pradėjo rinktis jau iš pat ryto, nes kiekvienas norėjo gauti geresnę vietelę. Žmonių susirinko tiek daug,

kad nugulo visus aikštės pakraščius, namų langus, balkonius ir stogus. Prie Rotušės trijų metrų aukštumoje buvo įtaisytas eglėmis ir kilimais išpuoštas aukuras. Aukštai bokšte plevėsavo tautinė vėliava.

Kariuomenės dalys į parado vietą pradėjo rinktis apie dešimtą valandą. Atžygiavo Karo Mokykla, 2 pėst. pulko dalis, Kauno batalionas, Kauno komendantūra, atbildėjo artilerija. Visa anų dienų mūsų kariuomenė iškilmėse dalyvauti negalėjo, nes 1 pėst. pulkas, 2 pėst. pulko dalis, gusarų pulkas, Vilniaus ir Panevėžio batalionai kovėsi su priešais. Atvykusios į parodą kariuomenės dalys išsirikiavo Rotušės aikštėje iš visų keturių pusių. Truputį vėliau atvyko vyriausybės nariai, aukštieji valdininkai, Anglijos, Prancūzijos, Amerikos, Švedijos karo atstovai ir daug vokiečių karininkų.

Iškilmės buvo pradėtos pamaldomis. Pamaldas aikštėje laikė Kauno įgulos kapelionas kun. Bumša, o katedroje pats vyskupas Karevičius. Po pamaldų į aikštę atvyko visų ginkluotų pajėgų viršininkas Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, lydimas ministerio pirmininko Sleževičiaus, krašto apsaugos ministerio Merkio ir vyriausiojo kariuomenės vado gen. Žukausko. Tuo pat metu iš katedros išėjo procesija, vyskupo Karevičiaus vedama, ir sustojo prie aikštėje parengto aukuro.

Pirmas į kariuomenę prabilo vyskupas Karevičius. — Esant Izraelio tautai Babilonijos nelaisvėje per 70 metų, — kalbėjo vyskupas, — išnykusi buvo pas izraelitus viltis, kad jų valstybė būtų atstatyta. Ir matė Ezekielių, jų pranašas, didį lauką, kaulų pilną. Ir papūtė vėjas, gyvybė įžengė į apmirusius kaulus, apsiliko kūnu ir atsistojo ant savo kojų ir pasidarė didi kariuomenė... Ilgiau negu Izraelio tauta, labiau už juos, buvo mūsų tauta be gyvybės ir be vilties. Ši diena parodo, kad mes, gyvybę atgavę, atsi-



Pirmoji mūsų kariuomenės priesaika ir pirmasis paradas 1919 m. gegužės 11 d. Rotušės aikštėj, Kaune. Valstybės Prezidentas A. Smetona sveikina su kariuomene.

Savanoriai minėjo pirmosios priesaikos sukaktį

Jau nuo 1931 m. savanoriai kūrėjai visuose Lietuvos kampuose iškilmingai švenčia savo metinę šventę — gegužės 11 d. (pasitaikius darbo dienai, šventė keliama į pirmąjį šventadienį). Šiomet šventė gegužės 13 d.

Ji šiomet buvo ne tik paprasta savanorių šventė, bet kartu ir jubiliejinė, nes šiomet gegužės 11 d. sukako 15 metų, kai Kaune, Rotušės aikštėje, įvyko pirmoji mūsų kariuomenės priesaika ir pirmasis paradas. Kadangi tais laikais mūsų kariuomenė daugiausia susidėjo iš savanorių, todėl jie ir pasirinko tą dieną savo šventei.

Šiomet šioji šventė ypač iškilmingai buvo šven-



Savanorių kūrėjų s-gos c-tro pirm. ats. plk. ltn. Gužas įteikia Respublikos Prezidentui garbės raštą ir sąjungos ženklelį „Akimirkos“ foto

davę tėvynės labui, įgysime sau teises tai gyvybei laikyti... —

Paskui vyskupas perskaitė priesaikos tekstą. Visi karininkai ir kareiviai, iškėlę dešines rankas, pakartojo priesaiką, pirmą kartą iškilmingai pasižadėdami Lietuvos valstybei, tautai ir vyriausybei amžiną ištikimybę. Po priesaikos Valstybės Prezidentas, ministrų ir karo vadovybės lydimas, apėjo ir pasveikino išsirikavusias kariuomenės dalis. Paskui kreipėsi į visus, ragindamas neužmiršti priesaikos ir pabrėždamas reikalą narsiai kovoti dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Pats paradas pavyko nepaprastai gerai. Tie pirmieji kovotojai už laisvę pražygiavo pro aukštuosius svečius, lyg seni kariai — mikliai, pavyzdingoj tvarkoj, žvalūs ir energingi. Stebėjosi tokiu greitu mūsų kariuomenės išprūsimu ne tik visuomenė, bet ir užsienio

čiam Kaune. 11 val. kareivio Prano Eimučio Kauno skyriaus nariai rikiuotė, savo vėliavos ir gusarų pulko orkestro lydimi, atėjo pamaldų išklausti į įgulos bažnyčią. Į pamaldas atvyko krašto apsaugos ministeris plk. Giedraitis, vidaus reikalų ministeris plk. Rusteika, susisiekimo min. p. Vileišis, švietimo min. p. Šakenis ir vyr. kariuomenės kapelionas kun. Mironas. Po pamaldų ir pamokslų savanoriai nuėjo į kapines žuvusiųjų dėl nepriklausomybės pagerbti. Prie paminklo žuvusiems savanorių kūrėjų centro valdybos pirmininkas ats. plk. ltn. Gužas trumpais žodžiais priminė priesaikos sukaktį, savanorių šventę ir žuvusius dėl nepriklausomybės. Uždėjus ant paminklo vainiką, savanoriai išsirikavo ties savo skyriaus šefo Prano Eimučio kapu. Prie kapo kalbą pasakė buvęs jo viršininkas plk. Bobelis. Pagerbus savo šefą ir uždėjus gėlių puokštę ant jo kapo, savanorių rikiuotė nutraukė į savo pirmosios priesaikos ir pirmojo parado vietą — į Rotušę. Praeidami pro Lietuvos viešbutį, Pr. Eimučio žuvimo vietą, valandėlę sustojo ties Eimučio paminkline lenta ir pagerbė jo žuvimo vietą.

Rotušės salėj buvo iškilmingas posėdis, kurį atidarė centro valdybos pirmininkas P. Gužas. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti sąjungos garbės narys gen. Bulota, buvęs krašto apsaugos ministru pirmosios kariuomenės priesaikos ir pirmojo parado metu ats. plk. Merkys, krašto apsaugos ministerijos atstovas Kauno komendantas plk. ltn. Saladžius ir plk. Bobelis. Savanorių šventės proga sveikino kr. aps. min. vardu plk. ltn. Saladžius, Lietuvos atgimimo draugijos ir „Tėvų Žemės“ vardu gen. Bulota, kviesdamas savanorius išsirašyti ir paremti „Tėvų Žemė“, kuri paskiausiai tapo ir savanorių organu, įvesdama savanorių kūrėjų skyrių. Taip pat sveikino žydų karių, dalyvavusių Lietuvos nepriklausomybės karuose, sąjungos atstovas.

Ats. plk. Merkys, pasveikinęs savanorius, priminė jiems pirmąją priesaiką ir parodą, papasakojo savo atsiminimus, kaip tuokart buvusio krašto apsaugos ministerio, vokiečių tais laikais planus Lietuvos atžvilgiu ir dabartinius savanorių uždavinius. Jo kalbą savanoriai palydėjo gausingu plojimu ir valio.

nio valstybių karo atstovai, kurie buvo matę šimtus paradų.

Pirmoji mūsų kariuomenės priesaika ir paradas ryškiai visiems parodė, kad Lietuvos pastangos sukurti savo valstybę nėra tuščias žaislas, kad Lietuva turi tvarkingą, narsią ginkluotą pajėgą, kuri tautai laisvę iškovos. Jeigu anksčiau į mūsų kariuomenę daugelis nepasitikėdami žiūrėjo, tai po šio parado nuomonę griežtai pakeitė.

Šis žymus mūsų kariuomenės įvykis ilgai buvo minimas. Jis davė kovotojams naujų jėgų, o visuomenei pasitikėjimo savimi ir mūsų tautos likimu. Jis neužmirštamas ir dabar. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga gegužės 11 dieną pasirinko savo šventei ir kasmet ją labai iškilmingai švenčia.

Šiomis dienomis nuo to reikšmingo įvykio suėjo penkiolika metų ir savanoriai kūrėjai ją iškilmingai paminėjo.

Iškilmingą posėdį baigus ir pirmininkui Gužui padėkojus visiems už nuoširdžius sveikinimus, savanoriai nuėjo pasveikinti Respublikos Prezidentą A. Smetoną ir jį pagerbti sukakties proga, kuris, kaip pirmasis Prezidentas, dalyvavo prieš 15 metų pirmojoje priesaikoj ir priėmė pirmąjį paradą. Išėjus Respublikos Prezidentui prieš savanorių eiles ir pasisveikinus kariškai „sveiki, savanoriai!“ pirmučiausia Kauno skyriaus atstovas J. Kareckas pasveikino jį viso skyriaus vardu, linkėdamas ilgiausių metų ir geriausios sveikatos dar ilgai mūsų tautai ir valstybei vadovauti ir vesti ją į šviesią ir laimingą ateitį, kaip ir iki šiol, ir sunkiaisiais nepriklausomybės kūrimo laikais. Centro valdybos pirmininkas P. Gužas įteikė garbės raštą ir savanorių kūrėjų sąjungos ženklėlį, kaip pirmajam tos sąjungos garbės nariui. Savo kalboj priminė, kad savanoriai savo Tautos Vadą gerbia ir myli ne tik kaip dabartinį Valstybės Galvą, bet daugiausia kaip vadovavusį mūsų tautai sunkiais vokiečių okupacijos laikais ir nepriklausomybės kūrimo metu, kada savanoriams teko jo vadovybėj ginklu vaduoti tėvynę. Nuo tų laikų savanorių meilė ir prisirišimas tebėra gyvas ir iki šiol. Net ir tais laikais, kada jis buvo atstumtas nuo valstybės vairo, savanorių meilė ir pagarba jam nebuvo užgesusi. Kaip pavyzdį priminė 1926 m., kada jam dar nesant prezidentu, savanoriai daugely vietų jį kvietėsi į savo suvažiavimus. Atvykus jam į Marijampolės savano-

rių suvažiavimą, jį entuziastiškai sutiko ir nuoširdžiai pagerbė, kaip buvusį pirmąjį savo vadą.

Respublikos Prezidentas, padėkojęs savanoriams už sveikinimus ir linkėjimus, nuoširdžiai savanorius pasveikino jų šventės ir sukakties proga ir pabrėžė, kad jam malonu įvairiomis progomis pas save matyti savanorius ir jausti tą vieningumą tarp jo ir savanorių.

Pagerbę savo Vadą ir sušukę valio, savanoriai grįžo į savo sąjungos būstinę.

Ir kėdainiečiai savanoriai iškilmingai šventė

Gegužės 13 d. ir Kėdainių skyriaus savanoriai kūrėjai iškilmingai šventė savo šventę. Pagerbę savo šefo kareivio Povilo Lukšio kapą, dainuodami 1919 m. savanorių dainas, nužygiavo į Taučiūnų laukus, kur žuvo P. Lukšys ir dabar ten yra pastatytas jam paminklas. Vietoj, kur buvo kautynės ir P. Lukšys gulėjo grandinėj, buvo laikomos paskaitos ir prisiminta pirmosios kautynės ir paminėta savanorių šventė. Aplankytos ir kitos kautynių vietos. Šventė praėjo gražia nuotaika ir originališkai. Iš Kauno buvo nuvykęs plk. Šarauskas, buvęs pirmųjų kautynių ties Kėdainiais vadas. Aplamai, šiomet pastebima, kad savanoriai savo šventę šventė, sulaukę savo eilėse buvusių 1919 m. savo vadų. Tai daugely vietų buvo pastebima.

Triviečiai žvalgybos lėktuvai

Žvalgybos lėktuvo įgulą sudaro du žmonės — pilotas ir žvalgas. Pilotas valdo lėktuvą, žvalgas seka žemę ir ginasi nuo priešų užpuolimų iš oro. Vienu metu sekti ore, kad nebūtų netikėtai užkluptas ir dirbti savo tiesioginį žvalgybos darbą, ypač dabar, kada iš žvalgo tiek daug reikalaujama, labai sunku. Šių dienų žvalgas fronte visą laiką turi būti susirišęs radio ryšiu su savo dalimis, kad siuntinėtų pranešimus iš oro ir klausytų nurodymų, be to, turi braižyti schemas, fotografuoti, sekėti maršrutą, sekėti orą ir gintis nuo priešų naikintuvų. Todėl, kad žvalgas atsipalaiduotų nuo antraeilių gynimosi pareigų, galvojama sukonstruoti trijų vietų žvalgybos lėktuvus: pilotui, žvalgui ir kulkosvaidininkui.

Ligi šiol pastatytieji triviečiai lėktuvai būdavo techniškai blogesni už dviviečius dėl to, kad išeidavo sunkesni, nevikrūs, negreiti. Blogosios triviečių lėktuvų techniškos ypatybės neatsverdavo dviviečių lėktuvų žvalgo apsunkinimo dėl antraeilių pareigų.

Dabar dėl naujų, galingesnių motorų, naujų tobulesnių pačių lėktuvų formų vis daugiau mažėja gerųjų technišku savybių skirtumas tarp dviviečių ir triviečių žvalgybos lėktuvų.

Paskiausiai prancūzams pavyko pastatyti visai neblogas trivietis žvalgybos lėktuvus Veiman „W 100 RBL“. Lėktuvus Veiman „W 100 RBL“ biplanas (dvisparnis), metalinės konstrukcijos, oro šaldomu motoru Hispano 9 Ya, 575 jėgų. Lėktuvo sparnai metaliniai, keturių lonžeronų, sujungti tarpusavy, N pavidalo skyriais, apsiūti drobe. Lėktuvo liemuo plieninių tarpusavy suvirintų vamzdelių, taip pat apsiūtas drobe.

Lėktuvo sparnų ilgis 14 metrų. Nešamųjų plokštumų 42 m. Tuščio lėktuvo svoris 1.650 kg. Naudingo krūvio gali paimti 900 kg. Pilnai prikrautas lėktuvus sveria 2.500 kg. Benzino gali paimti penkioms valandoms. Greitis prie žemės 240 km per valandą. Tūpimo greitis 90 km per valandą. Lubos 8.000 metrų. Pastačius galingesnę motorą, lėktuvo savybės dar pagerėtų.

Be to, šiame lėktuve dar įdomiai susodinta jo įgula. Žvalgo sėdynė yra pryšakinėje lėktuvo liemens dalyje, prieš sparnus, taip, kad matomasai plotas labai didelis. Pilotas sėdynė sparnų užpakalyje. Kulkosvaidininkas sėdi už piloto. Visa įgula tiek arti viena nuo kito, kad gali lengvai susikalbėti.

Av. kpt. Česonis



Iš karo aviacijos oro manevrų. Priešlėktuvinės kuopos sekimo postas, kuris seka ir praneša apie skrendančius lėktuvus
Br. Adomavičiaus foto

Prižiūrėkime savo kojas

Pulkuose užsiiminėdami, manevruodami ir žygiuodami kasdien padarome po 20—30 km. Tokiems žygiams jau mes esam įpratę — užsigrūdinę ir mums nebaisu tai yra atlikti kasdien. Bet netrukus mums reikės atlikti žygį kelis kartus po 30 km. Tai žygiuojantiems pakartoti savo žinias ir stoti prieš aukšto-



Prieš žygi

Laurinkaus foto

sios vadovybės akis — egzaminams į Gaižūnų poligoną. Čia, kaip pavyzdž., 9, 4, 7 pėst. pulkai ir kiti turės per 2—3 dienas nužygiuoti nuo 100 iki 200 ir daugiau kilometrų. Per tą laiką, jeigu mes nekreipsim dėmesio į savo sveikatą, neprižiūrėsime savo kojų ir t.t., tada teks palikti bejėgiais, netinkamais žygiui ir nebetinkami tolimesniam veikimui. O prieš aukštąją vadovybę pasirodysime lepšiais ir silpnais.

Tokiems nerūpestingiems pažygiavus keletą kilometrų, reikės sanitariniam vežime tupėti, kaip perinčiai vištai ant kiaušinių. O atvežtas į poligoną toks karys lankys kasdien ambulatoriją, gulės ligoninėje ir tuo žemins savo būrio, kuopos ir, apleimai, dalinio garbę.

Taigi man, kaip sanitarijos puskarininkiui, kasmet lydinčiam karius į poligoną, teko pastebėti tokių dalykų, į kuriuos būtina reikėtų atkreipti savo dėmesį. Pavyzdžiui:

1) Žygiuojantiems į poligoną, o ypač ilgesniam laikui, yra išduodama visai nauja mundiruotė, nes neapsimoka vežti daug įrankių, būtent: siuvamųjų mašinų, tos rūšies specialistų ir t. t. O ypač visai nauji, su dvigubais padais ir neišnešioti išduodami batai. Mes žinome, kad ne kiekvieno žmogaus kojos padas yra vienodas: yra plokščiapėdžių, daugiau ar mažiau išlenkta pėda ir t. t. Tuo būdu daug darbo ir ilgo laiko reikalaujama, kol batpadis prisitaiko prie kojos pado. Kad lengviau batą pasiduošų kojos pado formai, reikalinga gautų naujų batų padus prieš išžygiuojant bent 2—3 kartus gerai ištepti odą minkštinančiu tepalu. Tada daug greičiau galės išnešioti, nedegins kojų padų, nepritrins pūslių ir tie patys batų padai šlapiame ore nepraleis vandens ir bus daug stipresni.

2) Per 50 min. paprastai žygiuojama 4—5 km. O 10 min. ilsimasi. Tad kiekvieno poilsio metu reikalinga kojos persiauti, nes persiaunant gaunami du teigiami dalykai: išlyginama autų raukšlės ir suprakaitavusi koja atvėsta — susitraukia. Atvirkščiai, pasidarą daugiau raukšlių, suprakaitavusi koja išpurps-

Puskarininkis auklėtojas

Artimiausi paprastųjų karių gyvenime yra puskarininkiai, viršilos. Puskarininkis, drauge su kariais gyvendamas, yra pirmasis karių gyvenimo ir vidaus tvarkos sargas, teikiąs kariams reikalingų patarimų, žinių, kad tas vidaus gyvenimas tikrai būtų kariškas. Tad puskarininkio mokomasis ir auklėjamasis vaidmuo karių gyvenime yra pirmasis, nepamainomas ir neatskiriama vyraująs visoje karių šeimoje.

Puskarininkis yra ne tik pirmasis kiekvieno eilinio viršininkas ar vyresnysis, bet jis drauge ir mokytojas, auklėtojas, turi didžiausios įtakos kariuomenės gyvenime auklėjimo srityje. Taigi kiekvienas puskarininkis visuomet turi atsiminti savo pareigas, teisingai jas suprasti su tąja atsakomybe, kuri jam tenka skirtųjų pareigų atžvilgiu. Ypač daug darbo ir vargo tenka puskarininkiams su naujokais, supažindinant juos su kariuomenės gyvenimo tvarka ir jos reikalavimais.

Pirmosios puskarininkių jiems teikiamos žinios turi būti teisingos, suprantamos, kad jaunasai kareivis, gerai jas įsidėmėjęs, taikytų ir savajam gyvenimui. Jeigu jis kur ko nesupranta, geriau jam kelis kartus patarti, pamokyti, bet nebarti, nerėkti, kaip mūsų puskarininkių įprasta. Barimu naujokui užmušamas ūpas, netenka jis iniciatyvos veikti, pasitikėjimo savimi, kaip iš savo viršininkų be paliovos girdi tik piktus žodžius.

Naujokų auklėjime reikia atsiminti, kad jie gyvena naujokystės dienas ir daug kas jiems nauja, nesuprantama. Puskarininkis turi tvirtai žinoti, kad jis yra artimiausias ir pirmasis jo patarėjas, auklėtojas. Šitų svarbiausių savo pareigų niekuomet neturi užmiršti.

Juk atvykę į kariuomenės eiles naujokai dažniausiai nežino elementariausių vidaus tvarkos gyvenimo reikalavimų. Pirmoji pagalbos ranka jiems turi būti puskarininkis, kuris su pakankamu nuoširdumu turi jiems ją teikti. Jis turi nurodyti, kur jo lova, kaip ją gražiai pakloti, kaip dulkes valyti, kur dėti rūbus,

ta, pasidaro didesnė ir tuo būdu parengiama gera dirva pūslėms.

3) Per didesnius poilsius reikalinga kojos nuslauti, nes paprastai didesnieji poilsiai daromi patogesnėse vietose, k. t.: užvėjoj, prie upelio ir t. t. Per tą laiką būtina reikalinga gerai ir su muilu nuplauti kojas ir išplauti autkojus. Jei kojos būtų nutrintos arba smarkiai prakaituotų, reikia tuoj kreiptis į lydinčių sanitarijos puskarininkį, kuris nutrintų kojų pūslės perpiaus, išleis pūslėje susirinkusį, spaudžiantį skystimą, uždės vadinamą mostelę „ung acid. Borici“ ir minkštą tvarstį. Suprakaitavusias kojas reikia pūduoti milteliais „Talcum val.“. Kartu galima įpilti truputį ir į batus. Tai suminkštins kojas, lengviau bate slankios koja ir neleis primušti kojos padų.

4) Einant į didesnius žygius, reikia kojas atpalaidoti nuo štriptų ir laisvai, bet geriausiai visai nesurišti apatinių ir viršutinių kelnų galūnių su esamais raisčiais. Nes kiek toliau pažygiavus, į kojas priteka daugiau kraujo, koja pabrinksta, surišti raisčiai veržia, kojos pradeda tirpti, žygiuojantis pradeda jausti nuovargį, atsilieka nuo žygiuojančio dalinio, pailsta ir pagaliau visai nebegali paeiti. Toks žygiotojas pradeda gadinti „koją“ žygiuojančiam daliniui ir kartu visus vargina.

5) Kiekvieno poilsio metu reikia atsigulti ant nugaros taip, kad galva nebūtų žemiau ir kojas iškelti į viršų. Tai visa geriausiai atlikti prie medžių arba plentų ar vieškelių grioviuose, nes žygiuojant kraujo vis daugiau susirenka į apatines kūno galūnes — kojas. Tuo būdu kojos greičiau pabrinksta ir greičiau pavargsta. O jei atsigulti taip, kad galva irgi būtų žemiau, tai čia bus didelė klaida ir neleistina todėl, kad daug kraujo gali pritekėti į galvą ir ji pradės skaudėti, bus jaučiamas silpnumas ir akyse rodysis įvairios žvaigždėlės, kibirkštėlės ir t. t.

Ilgesniose žygiuose šiek tiek įvargsta ir kitos kūno dalys, kurios galima ilsinti arba atgaivinti tokiu būdu:

1) Kiekvieno poilsio metu reikia visas kūnas atpalaidoti nuo jų varžančių dalykų, k. t.: kuprinės, diržo, atsagstyti mundurą arba palaidinę ir t. t. Tai pa-

darius, pro buvusias suveržtas kūno dalis, per tą poilsio laiką, lengviau praeis - cirkuliuosis kraujas. Pro atsagstyta mundurą ar palaidinuką lengvai prieis naujas, švarus oras, kuris duos progos visam kūnui atvesti, pašalins prakaitą, išdžius suprakaitavusias kūno dalys ir rūbai.

2) Karštą dieną žygiuojant, kartais atsiranda didelis noras ir daug gerti vandens — troškulys. Kas daugiau gers vandens, tas daugiau prakaituos, o tai, reikia žinoti, nieko gero neduoda. Šiam reiškiniiui užkirsti kelią, reikia paimti pilną baklagę virinto šalto vandens ir į tą vandenį įpilti vieną arbatinį šaukštelį valgomos druskos. Toks vanduo sumažins troškulį, tuo būdu sumažės ir prakaitavimas. Antras gan svarbus dalykas, kad nereikės gerti iš pakeliui randamų šulinių, upelių ir t. t. O įvairių balų, šulinių ir upelių vanduo visuomet gali būti apkrėstas įvairiomis ligomis. Geriantis tokį vandenį, visuomet gali susirgti.

3) Žygiuojant karštą ir saulėtą dieną, reikia vengti eiti be kepurės, nes tokiais atvejais, ilgą laiką kaitindama saulė į pliką kareivio galvą, gali trenkti. Kas daryti su saulės nutrenktų, žinos tik sanitarijos puskarininkis. Jei norima eiti be kepurės, reikia visuomet užsidėti ant galvos baltą skepetaitę arba tinkelį, nes balta spalva saulės spindulius mažiau praleidžia. Taip pat reikia vengti, kad saulės spinduliai nekristų į akis. Ilgai kaitinanti saulė į akis gali sukelti stiprų akių uždegimą, nuo ko akys paraus, ašaros ir smarkiai skaudės. Nuo šito apsisaugoti galima ir reikalinga ant galvos užsidėti lapuotų medžių šakelę ar kt.

Tad tų kelių dalykelių prisilaikydami, mes išvengsime daug nemalonumų ir lengvai pasieksime savo tikslą, kaip poligone, taip ir karo metu. Manau, kad kiekvienas skaitytojų gali suprasti, kad būdamas sveikomis kojomis ir mažiau nuvargęs, pirmas įvykdys gautą uždavinį, pirmas nuvyks su pranešimu ir tuo išgelbės daug savo draugų gyvybių. Sveikomis kojomis pirmas puls priešą, pirmas apsikas, pirmas geriau užsimaskuos ir tuo priešui bus baisus ir neįveikiamas. Būdamas sveikomis kojomis ir mažiau nuvargęs, pir-

daiktus, kas jo viršininkai ir t. t. Kada jau visa šita žinos, leisti vėliau patiems pergyventi ir pajusti toji tvarka, kuri būtina kariuomenės gyvenime.

Deja, reikia pasakyti, yra kariuomenėje ir tokių puskarininkių, kurie net būtiname reikale neteikia reikalingų žinių. Puskarininkis yra artimiausias kareivio mandagumo ir drausmės auklėtojas. Jis iš paprasto, sulinkusio ir kartais storžievis kaimo vyro turi padaryti mandagų, paklusnų ir žvalų kari. Tatai jis turi atlikti įvairiausiomis progomis. Pav., per rytinius ir vakarinius patikrinimus, pietų pertraukomis, šventadieniais ir t. t. Daboti, kad įvestoji tvarka būtų kaip reikiant palaikoma. Tai nelengva, bet didžiai garbinga pareiga. Juk pastebimas didelis skirtumas tarp jaunuolio prieš kariuomenę ir jau sugrižusio. Tai daug puskarininkių nuopelnų.

Kariuomenė yra mokykla, kurioje plačiu mastu visomis galimomis priemonėmis ne tik kariškasis, bet ir kultūrinis, auklėjamas darbas varomas visu smarkumu pirmyn. Juk daug atsitikimų, kur kariai, patekdami į kariuomenės eiles, nepažįsta raidžių, nemoka jų

parašyti, o tuo tarpu paleidžiami gražiausiai skaito ir rašo. Ir čia puskarininkio vaidmuo nepamainomas. Jis savo noru daug gali prisidėti prie karių mokymo ir auklėjimo. Kiek kariškame parengime reikšmingi aukštesnieji viršininkai — būrių ir kuopų vadai (čia ir puskarininkio rolė sviri), tiek vidaus gyvenime yra puskarininkiai. Puskarininkis turi gerai suprasti savo vaidmens svarbumą kariuomenės gyvenime ir visu nuoširdumu tai atlikti. Jis statutų žinias, sausus paragrafus turi išnešti į gyvenimą ir čia įvairiausiomis progomis juos pritaikyti. Čia daug padės karių auklėjimui svarus, autoritetingas puskarininkio žodis, geras jo pavyzdys, geras elgesys su aukštesniais viršininkais ir tarpusavio santykiuose. Kariai noriai priims teisingus puskarininkių patarimus ir stengsis juos įgyvendinti, jei tik jie bus reikiamu rimtumu ir sąžiningumu teikiami. Taigi, kiekvienas puskarininkis turi gerai atminti, kad jo mokymas ir auklėjimas turi didžios įtakos visam kariuomenės gyvenime.

Ats j. ltn. J. Sinickas

mas pasislėps, pirmas pabėgs į nekliudomą priešo kul-
kų vietą ir kartu išvengs esančio pavojaus ir išgelbės
savo gyvybę. O tie, kurie bus nutrintomis kojomis ir
nuvargę, minėtų dalykų nė vieno neįstengs atlikti.
Sau bus kenksmingas, o priešui naudingas. O dabar,
brangūs kariai, juk vykstam į poligoną egzaminams,
vykstam praktiškai pakartoti įgytas kariškas žinias,
vykstam pasirodyti prieš aukštosios vadovybės akis,
kad mes nemiegojom, o dirbom, dirbom ir dirbom.
Vykstam nuveikti ir nukonkuruoti kitų dalių ginklo
draugus, vykstam papuošti savo krūtines garbin-
gais ir gražiais ženkliais „geram šauliui“ ir vyks-
tam, kad papuoštumėm savo kazematų patalpas bran-
giais prizais ir įrodytumėm savo jauniems ir nau-
jai atvykstantiems, kad tai atsiekta ilgu darbu, pa-
siaukojimu, triusu ir priežiūra savęs ir savo organiz-
mo, kad jis kariui reikalingas ir brangintinas. Juk ir
mūsų šūkis sako: „Sveikame kūne — sveika siela“.
Tad prižiūrėkime savo kojas ir būkime sveiki!

San. pusk. M. Grinius

Dėl karių gegužinių

Gegužės mėnuo yra atgijančio gyvenimo ir žydė-
jimo metas. Tam laikotarpy visi laukai, krūmai ir
miškai nusidažo ne vien žaliom marškom, bet ir kve-
piančiais žiedais. Atbudusi gamta ir gojų giesmi-
ninkų chorai vilioja ir žmogų į savo glėbį. Žmonės
šventadieniais džiūgauja, rengia gegužines ir links-
minasi.

Lyg tyčia gegužės mėnesį visada daugiau yra



Kareiviai lanko Kauno pilies griuvėsius A. Valančiaus foto

švenčių, todėl būna progų pasilinksminimams ir gegu-
žinėms rengti.

Tam atgijusio gyvenimo mėnesy vieni kariai —
senesnieji — tęsia kasdienį savo darbą, o atvykę į da-
lis naujokai dar tik pirmuosius žygius pradeda. Bet
gegužės mėn. dar visi kariai gyvena savo dalyse (nė-
ra išvykę į poligoną lauko pratimams), todėl šventa-
dieniais turi progų linksintis ir arti kur nors savo
kareivinių ant dirvono ar miškeliuose rengia gegu-
žines. Tokių gegužinių, ypač Sekminių švenčių me-
tu, dažnai surengia mindaugininkai ir t. t.

Gamtoj surengtose gegužinėse leisti laiką yra
smagiausia, tik reikia mokėti jis tinkamai ir įdomiai
tvarkyti. Karių gegužinėse reikėtų praktikuoti ne
vien šokius, bet pajvairinimui įpinti tautiškus žaidi-
mus ir kokią nors programėlę, keletą komiškų pra-
timų, sportiškų pratimų ir t. t. Į programą galima
įtraukti lengvosios atletikos keletą numerių, prizinius
(duodant šiek tiek tokias dovanėles) šokimus, lenkty-
nes maišuose, „raitelių“ ir t. t., kaip kad atliekamu
laiku kariai prasimano. Tuo labiau galima įvairesnes
gegužines parengti vien todėl, kad joms vadovauja ir
jas rengia liktiniai dalių puskarininkiai, padedant
būtinąsios tarnybos inteligentams, moksleiviams ka-
riams.

Baigdamas pabrėšiu, kad gegužines rengti yra
labai naudinga. Šventadieniais kariai trunkosi po
miestą ir taip leidžia dulkėse dieną, o gegužinėse ga-
lima pasilinksinti ir pailsėti tyram ore. J. Girenis

Įšalinkime blogą elgesį

Sulaukėme gražaus ir linksmo pavasario. Visa
gamta pasipuošė žaliu apdaru. Pasipuošė ir mūsų
kareivinių rajonų gražiosios aikštelės. Visiems ma-
lonu ir gražu. Dar maloniau tose aikštelėse atliekamą
laiką praleisti. Tačiau nelabai galime pasigirti, kad
mes mokėtumėm ten tinkamai elgtis. Pav., atsiranda
ir tokių, kurie, visiškai nieko nepaisydami, laužo jau-
nus medelius, skina gėles, mindžioja žolę ir mėto
įvairias šiukšles. Neretai tenka pastebėti, kad iš ra-
jonui pagražinti medelių yra daromi porcijoms su-
smeigti šipuliukai, rūbams dulkinti lazdelės ir t. t.

Be to, dar blogiau elgiamasi sekmadieniais ir
šventadieniais prie kai kurių mūsų kariuomenės įgulų
bažnytelių. Ten taip pat šventoriuose arba ant ka-
pinių gražiomis eilėmis yra susodinti medeliai ir ža-
liuoja įvairūs žolynai. Tačiau ir čia daug kas nepai-
so viešoj vietoj iškabintų jokių išpėjimų užrašų. Taip
pat yra laužomi medeliai, mėtomos šiukšlės ir min-
džiojama žolė, nors ir yra padaryti specialūs vaikščio-
jimui takeliai. Atsiranda ir tokių, kurie už pastatytų
žuvusiems paminklų net ir užsirūko. Argi tai padoru
ir kas gi čia kaltas? Ogi, gal būt, tai, kad permažai
mes kreipiame dėmesio į viešo elgesio auklėjimo
reikalą. Tačiau tai turi labai didelės svarbos. Ma-
nau, kad šiuo reikalu vertėtų labiau susirūpinti. Be-
tarpiškieji kareivių viršininkai kiekviena proga turėtų
savo valdiniams apie tai priminti ir paaikškinti. Juk
kariai visur ir visuomet turi būti vienas kitam pavyz-
džiu, o ypatingai viešose vietose. Matydamas kitų blo-
gą elgesį, jis visuomet turi sudrausti arba perspėti.
Juk apie tai ir ištisi statuto straipsniai mus moko.
Taigi, mokykimės visur ir visuomet būti pavyzdin-
gais.

Virš. A. Valančius

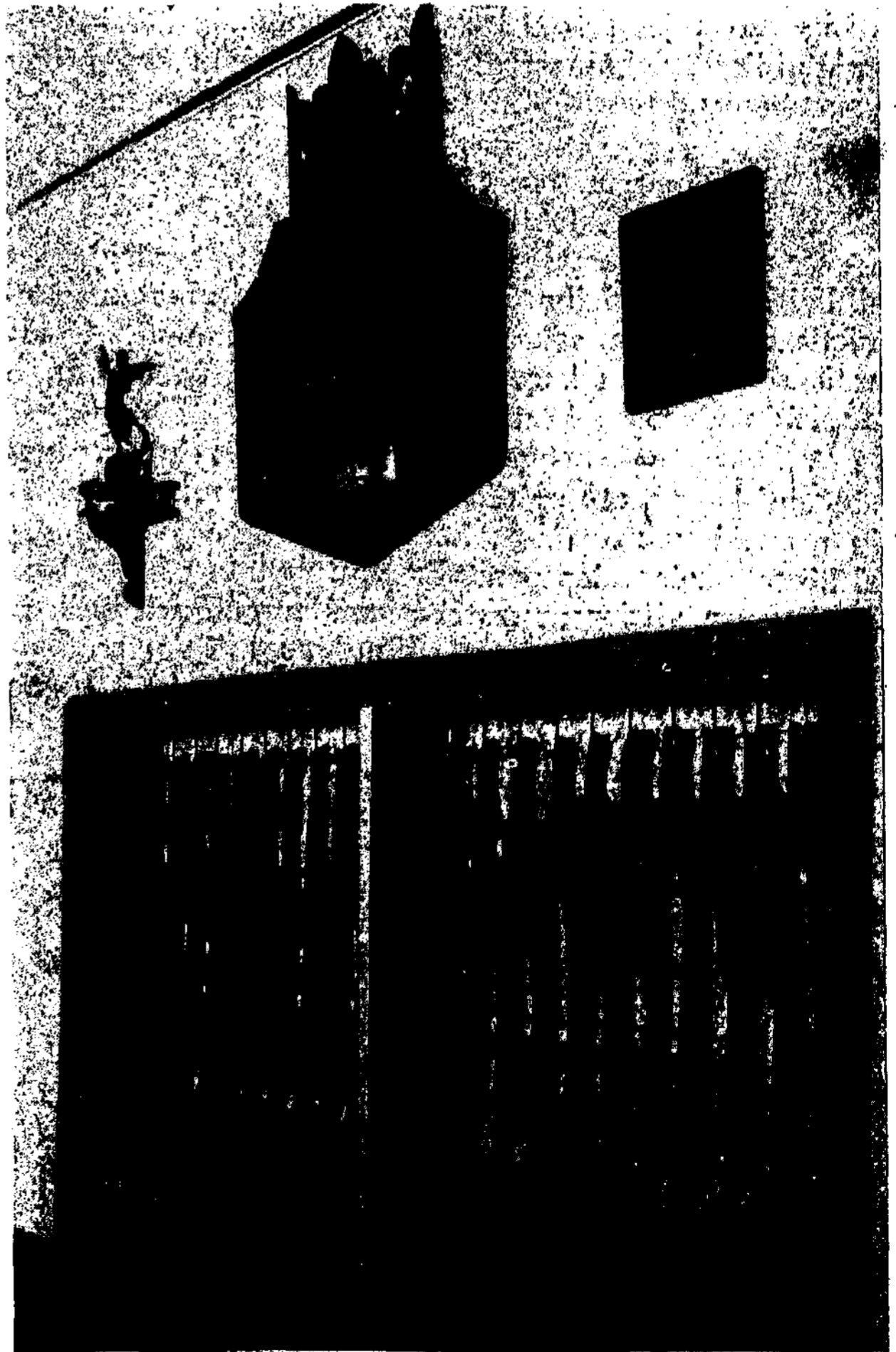
Būkime sąžiningesni tarnyboj

Kario kasdieninėj programoj, be visų dienos darbų, yra dar įvairios tarnybos: kuopos budėtojai, tvarkiniai, sargybiniai ir t. t. Čia noriu iškelti keletą labai nenaudingų įpročių, kurie mums yra be galo žalingi. Gerai mums žinoma, kad tarnybinės kario pareigos reikalauja iš kiekvieno rimto ir sąžiningo jų atlikimo. Jų tarnybinių pareigų atlikimas yra labai svarbus ir turi būti branginamas, bet ne šabloniškai atliekamas. Argi galime laikyti sąžiningu tarnyboje tokį eilinį, kuris, eidamas, sakysim, kuopos budėtojo pareigas, naktį užmiega, palikdamas kuopos saugumą. Ar toks elgesys tinkamas, spręskite patys. Juk jeigu dabar taikos metu mus niekas neužpuola, tai dar nesi ir, žinoma, nebūsi tikras, kad karo metu taip pat jokio pavojaus nebus. Kur gi tokį budėtoją dėti, kada jis žaidžia kitų likimu ir gyvybe? Jūs dauguma, vyrai, žinote panašių atsitikimų ir iš mūsų nepriklausomybės kovų, kur lenkų bei kitų sargybas mūsiškiai lengvai nuglemždavo dėl „stropaus“ jų tarnybinio veikimo. Todėl mes ir pratinamės, ir iš jūsų reikalaujame, kad tarnyba būtų atlikta kuo pavyzdingiausiai. Šie reikalavimai yra lygūs visiems be išimties viršininkams ir kitokiems pareigūnams, kad taikos metu įpratę, būtų atidūs ir karo metu. Daugiausia dalyse nusižengia sargybiniai, kurių dauguma labai rizikuoja savo „aš“ ir leidžia maloniam snustelėjimui keletą minučių. Kauno įgulai, ypač pėstininkų daliniams, ypatingai tenka daug sargybų tarnybos. Žinoma, tai, gal būt, kartais ir yra labai nuobodu ir sunku atlikti, bet tai dar nereiškia, kad galima abejingai ir į pareigas žiūrėti. Pulku įsakymuose daugiausia ir girdi sargybinių baudimus už apsileidimą pareigose. Vieną rado miegantį, antras poste stovėdamas su pašaliniais asmenimis savo asmens reikalus tvarko, trečias vėl kur užkampy snaudžia. Aiškiai žinote, kokios yra didelės sargybinio teisės, jeigu puola jį ar jo saugojamąjį turtą, žinote ir kokia bausmė už sargybinio apsileidimą poste, tai kam taip lengvai žaisti tokiomis pavojingomis kortomis! Retą kurį išgelbsti drausmės pabauda už tokius nusižengimus, bet vis dėlto kiekvienas veik rizikuoti nori ir tiek. Teismo bausmės dažnai atima įvairias teises arba jas susiaurina, karinė tarnyba dar pailgėja, žodžiu, nusižengėlis nesupranta, kad jis daro skriaudą ne tik sau, bet ir visai tautai. Tuo tarpu kai kiti ramia ir linksma sąžine važiuoja su karo mokslo ir auklėjimo patyrimu į tėviškę, tai baustieji kariai uoliai dilina karo kalėjimų ar daboklių užtvertus langus. Kas gi bus iš tokio sargybinio karo metu, jeigu jam reikės išstis dienas vargti, budėti, atidžiai sekti kiekvieną priešų judesį, jeigu dabar per parą negali 8 val. tinkamai išstovėti poste.

Aš pacituoju jums, vyrai, vieno eilinio laišką, kuris buvo labai garsus specialistas poste snausti, už ką vėliau pateko 2 metams į karo kalėjimą ir ten taip pat buvo nesąžiningas karys. Štai keletas eilučių jo laiško, rašyto į vieną kuopos kadrinį, kuriame apgailėtauja savo apsileidimą. „Kaip įvedė mane į kamerą, kurioje radau dar tris kareivius, tai neapsakomai buvo sunku. Negaliu apsaityti koks nusiminimas mane apėmė. Nei vakarienes, nei pusryčių, nei pietų negalėjau valgyti iš susigraužimo. Dabar tik supratau, kaip turi būt branginama tarnyba. Geri ir skyrininkai, bū-

rininkai ir viršila buvo kuopoj, kurių prieš tai nevertinau ir tinkamai negerbiau. Už kiekvieną, nors ir menkiausią apsileidimą, čia pastabų neduoda, bet patalpina ten, kur reikalinga. Nei rėkti, nei dejuoti negali, nes čia niekas neužjaus. Gaila kuopos, kad nemokėjau būti tinkamas, gaila ir šventadienių, kuriais galėjau laisvai praleisti laiką. Čia neišėjimas visada yra ir be nubaudimo. Įspėkit, kad kiti mano skyriaus draugai nepasektų mano pėdomis ir nesugadintų savo gyvenimo, kurį aš jau sugrioviau. Tėvai manimi rūpintis irgi atsisakė“. Matote iš šių kelių sakinių, koks likimas laukia apsileidėlius. Tai buvo labai „narsus vyras“, kuriuo ir kiti didžiavosi, kad jo niekas nesučiumpa poste, o jis ramiai sau pasilsi ir tiek. Toki malonumai greit randa galą. Kiekvienas sveikai galvojęs pasakys, kad tarnybinės pareigos, kokios jos bebūtų, o ypač sargyba, būtų atliktos kuo rūpestingiau ir sąžiningiau. Netinka, kad kurį iš mūsų teismai baustų ir sugadintų gyvenimo dalį. Daugiau supratimo ir noro. Būkime tokie, kokių reikalauja visa tauta. Nerūpestingus ir apsileidusius žmones šalina ir rauna iš kiekvieno kampo. Mums, kariams, nedera tokiais būti. Todėl pasistenkime, kaip pridera, atlikti visas pareigas — tarnybą.

Sargybos vedėjas



1 p. p. 3 kulk. kuopos kazemato vidus su dovanomis už šaudymus

Andrikonio foto

KARYS SPORTININKAS

Sportas nėra pramoga, kaip daugelis dar linkę manyti. Jis yra reikalingas parengti tobulai fizišką kūną, kuris pasižymėtų lankstumu, tvirtumu, ištverme ir t. t.

Kitos tautos seniai jo reikšmę suprato teigiamai ir dėl to remia jį visomis išgalėmis. Paskiausiai ir Lietuvoj daromi žygiai išjudinti apsnūdusį jaunimą ir išvesti į gryną ir pilną saulės spindulių orą, į sporto aikštes. Tai sveikintinas ir gražus žygis, kurį jaunuoliai turėtų tinkamai vertinti ir remti.

Kariui sportas yra dar naudingesnis. Ypač karo metu, kada tenka staigiai veikti nugalint pasitaikančias kliūtis kovos lauke, arba tolimas distancijas, kaip galint per trumpiausią laiką nugalėti. Kariui — sportininkui kautynėse yra daug progų pasižymėti tai viename, tai kitame veiksmo, kurio šiaip sau karys taip gerai neatliks. Kam teko skaityti kariškojo turinio knygų, tas turi atsiminti įvairius aprašytus kautynių nuotykius, kada ne vienas sportininkas karys ne tik pats save išgelbėdavo iš mirties nasrų, bet ir kitus išgelbėdavo, pašalindavo ar nugalėdavo kliūtis, gresiančias daugelio žmonių gyvybei.

Tai buvo darbas karių sportininkų. Tokių, kurie anksčiau buvo sportininkai šauliai, geri granatų svaitytojai, plaukikai ir kiti sportininkai. Taikliu šūviu ne kartą jie išvesdavo iš rikiuotės priešo kulkosvaidininkus, sekėjus ir kitus, kurie kiekviena proga grasindavo ugnimi. Kiti savo srityse irgi nemaža padarė.

Štai dėl ko ir tenka sportas laikyti ne taip sau pramoga, bet privalomu kariams dalyku.

Šaudymo sportas parengs karį nesikarščiuojant taikliai šaudyti tokius taikinius, kurie paprastam šauliui tik atsitiktinai arba retai pavyktų numušti. Taiklus šaulys mažiau karo metu veltui išleis šovinių, o daugiau padarys priešui nuostolių.

Vandens sportas parengs plaukikų, kurie, negalėdami karo metu prieš nepastebėti patekti su svarbiu pranešimu sausumos keliu, ar eidami į žvalgybą bei kitur, pasinaudos pasitaikančiu vandens keliu, kur daugiau yra vilties nepastebėtiems nugalėti kliūtis ir patekti į reikalingą vietą. Vandens kliūtis, pasitaikiusias apšaudomam plote, ne taip stipriai saugos



Po pietų

Laurinkaus foto

priešas, kaip sunkiau nugalimas. Manau, kad reikia ne tik sugebėti gerai plaukti, bet ir nerti ir, svarbiausia, vandeny maskuotis, prisitaikinti prie vietos. Tai labai svarbu, kai teks atskirai naudotis tokiu keliu, norint surinkti apie priešą žinių. Tai praktikuodavo įvairūs šnipai ir jie kartais išgelbėdavo savo gyvybę ir svarbiais žinias tik mokėdami gerai vandeny prisitaikyti prie vietos ir net, reikiant, pasinerti.

Lengvoji atletika turi net keletą kariui vertingų tiek taikos, tiek karo metu šakų. Ypač karo metu tos šakos daug gali kariui padėti. Pavyzdžiui, geras disko, ieties, granatos svaitytojas bus labai pravartus prieš kulkosvaizdžių lizdams rankinėmis granatomis apmėtyti iš tam tikrų atstumų ar slėptuvių, iš kurių tik geras svaitytojas, negalėdamas arčiau prišliaužti, juos pasieks.

Šokikas į aukštį ar toli kautynių lauke puldamas ar pasitraukdamas lengvai ir pasitikėdamas savimi nugalės tvorą, griovius ir kitas kliūtis, kurias jam teks peršokti. Žinoma, jis atliks taip staigiai, kad priešas nespės jo nukauti. Staigumas ir miklumas čia turi didelės reikšmės. O tokiu gali būti tik sportininkas.

Trumpų ar ilgų distancijų bėgikas irgi yra labai naudingas karo metu. Jo judrumas neleis priešui taikliai į jį šaudyti. Kaip geras sprintneris, galės staiga užpulti priešą, taip pat staiga ir pasitraukti dar šiam nespėjus vos vieną kitą šūvį paleisti į jį. Ilgų distancijų bėgikas nemaža patarnaus išnešiodamas įvairius uždavinius kautynių lauke, kur negalima greitesnėmis priemonėmis pasinaudoti. Tai atliks tik sportininkas, nes kitas neišlaikys greičiau nugalėti ilgesnį kelią.

Yra ir daugiau naudingų sporto šakų kariams, kurių čia dėl siaurų šio straipsnio rėmų nė neminėsiu. Paliksiu jas panagrinti ir pritaikyti patiems skaitytojams. Tegu jie patys padarys savo išvadas ir patieks tuo reikalu sumanymus.

Taip pat svarbi sporto šaka — raitųjų sportas, kuris, atseit, kavaleristams bus labai naudingas.

Toliau galima pritaikyti įrankių gimnastika ir šiaip grupiniai kūno mankštos pratimai. Jie turi daugiau reikšmės parengiant fiziškai tvirtą, lankstų ir ištvermingą kūną. Jie daug padeda kareivio kūno sudėčiai ir išvaizdai taisyti ir tobulinti. Parengia tokį karį, koku jis, iš tikrųjų, turi būti.

Aplamai, sportas yra ne taip sau pramoga, bet naudinga mūsų gyvybei kautynėse saugoti ir kūnui tobulinti priemonė, o labiausiai tėvynės labui. Esame negausingi skaičiumi, tai nors gerai visapusiškai pasirengę turime nugalėti ar atsilaikyti prieš gausingą priešą, atremiant jį žymiai didesniais nuostoliais, negu patys nukentėtumėm. Tik tada mus tinkamai vertins priešas ir bijos ginklu grūmoti.

Taigi kiekvienas karys — pėstininkas, raitininkas, artilerininkas ir t. t. turi kiekviena proga sportuoti ne dėl pramogos, ne dėl savęs, o tėvynės labui. Kautynėse gali tekti raitininkui ar artilerininkui drauge su pėstininkais petys petin dalyvauti kautynėse ir ne savo specialybės ribose. Todėl visi ir turim būti įvairių sričių sportininkais, kaip ir kiekvienas kitas kautynių narys.

Nejudrūs kautynių lauke kariai bematant taps priešų kulky aukomis. O judrumą, staigumą ir kitas kariui reikalingas ypatybes gali įgyti tik per sportą. Vykdam įvairius uždavinius, bus labai naudinga išvermė ir tempas. Tai taip pat pajėgs tiksliau ir greičiau atlikti sportininkas. Žodžiu, suderinus sportą su geru karo dalykų mokėjimu, tapsime visapusiškai išlavinti ir naudingesni kariai, negu ne sportininkai. Vienas sportininkas atstos kelis ne sportininkus.

Kiekvienas karys tai turėtų įsidėti į galvą. Jis turi žinoti, kad per sportą ne tik sau bus naudingesnis, bet ir tėvynei daugiau patarnaus. Todėl turėtume kiekvieną progą išnaudoti ir visi sporte tobulintis, lavintis.

Nedribsokime atliekamam laikui ar kita proga sau kojas ištiesę, bet dirbkim, sportuokim, kad kiekvienas nors reikalingiausiose sporto šakose šį tą pasiektume. Taip pat nenaudingas slampinėjimas iš vietos į vietą.

Dabar patogiu be rūpesčio taip slampinėti, bet kai

teks šito gailėtis, bus jau vėlu. Tada pajusim padarytą sau skriaudą neišnaudojus šiam tikslui laiko.

Štai dar tik pavasaris. Prieš akis dar visa vasara. Oras ir sąlygos kuo geriausios sportui. Taigi kelias atliekamo laiko valandas per dieną galime išnaudoti bėgimams, mėtymams, plaukimams, šokimams ir t. t. O sekmadieniais ir kitomis šventomis dienomis dar daugiau atliekamo laiko. Sisteminga treniruotė ir noras sportuoti bematant padarys savo ir tapsime, jei ne pirmaeiliai sportininkai, tai bent nestovėsime vietoj ir, pagaliau, per kurį laiką pažengsime pirmyn. Kai, taip sakant, įsivešim, tuoj pajusim savotišką patraukimą ir malonumą sportuoti.

Nepakanka kariui vien karo dalykus žinoti, bet reikia būti ir fiziškai stipriam. Toks karys daug naudingesnis visur ir visada.

Tad į sportiškąjį darbą, kariai! Per jį pakelsim savo kūno kultūrą ir kariuomenės pajėgumą, kai parikalau ginklu rankoje stoti į tėvynės gynimo žygi.

Benas Jablonskis

Karo pratimus paskelbus

Kaip jau esame skaitę, mūsų vyriausybės nutarimu šiais metais rugsėjo-spalių mėnesių laikotarpy visoje Lietuvoje bus šaukiami į kariuomenę trijų savaičių karo pratimams atlikti atsargos kareiviai (žiūr. š. m. „Kario“ Nr. 16 pusl. 309).

Šis šaukimas palies 1906 m. gimusius vyrus. Karo pratimai Lietuvoje rengiami jau antrą kartą.

Kuriam tikslui rengiami kariški pratimai?

Jaunuolis, patekęs į kariuomenę, per pusantrų metų (pas mus) karo tarnybos įgyja pagrindines karo mokslo žinias — kariniai parengiamas ir paleidžiamas į atsargą. Tačiau, jis ir atsargoje būdamas nenustoja buvęs kariu, tik kita prasme — atsargos kariu.

Atsargoje gyvenant kitokiose gyvenimo sąlygose, dažnai per ilgesnį laiką kariuomenėj įgytasis kariškas patyrimas atsarginių primirštamas. Todėl rengiamųjų karo pratimų tiesioginis tikslas ir yra iš pagrindų pakartoti ir pagilinti (teoretiškai ir praktiškai) kariuomenėj įgytąjį kariškąjį parengimą.

Mes, atsargos kariai, karo pratimams turime jau iš anksto ypatingai atsidėję rengtis. Nors šiais laikais daug kalbama ir dar daugiau rašoma skambių žodžių apie visuotinę pasaulio taiką, apie nusiginklavimą, tačiau šie kilnūs ir gražūs žmonių norai neatsiekia savo tikslo. Visi rengiasi karui. Tokių dalykų akivaizdoje kas gi mums belieka daryti?

Mūsų valstybė negali pasigirti savo didumu, o be to, dar iš visų pusių suspausta galingų kaimynų, iš kurių galima visko tikėtis. Mums belieka budriai budėti ir rengtis visokiems netikėtumams. Dažnai pesimistiškai nusiteikęs tūlas pagalvoja, argi galėtų Lietuva atsilaikyti prieš vieną bet kurį savo didįjį kaimyną? Gyvenimas mums į tai atsako faktais. Kas gi galėjo manyti, jog didžiajam karui prasidėjus mažesnė Vokietija sugniužins milžiną Rusiją, arba rusų — japonų kare Rusija pralaimės karą su nedidele Japonija? O tai įvyko. Kodėl? Todėl, jog šios tautos, nors ir žymiai mažesnės už savo priešus, tačiau buvo geriau kariškai pasirengusios. Tokių pavyzdžių, pažvelge

į istoriją, mes priskaitysime dešimtimis. Bendra išvada: tautos jėga glūdi ne jos didume, kariuomenės gausume — kiekybėje, bet jos kokybėje — kaip bus toji tauta kariškai pasirengusi.

Mes, atsargos kariai, į karo pratimus turime žiūrėti kaip į pirmaeilę pilietinę savo pareigą. Karo pratimams valstybės išdas išleis ne vieną tūkstantį litų. Kiekviena karo pratimų diena valstybei brangiai kainuos. Šios visos sumos kaip tik yra mūsų pačių sudėtos. Todėl mūsų, atsarginių, yra šventa pareiga, nuvykus karo pratimų, rūpintis kad nė viena valanda nepaspruktų veltui.

Šiomet jau ir taip trumpas karo pratimų laikas, sutrumpintas dar viena savaitė. Taigi per tris savaites Gaižūnų poligone teks iš pagrindų teoretiškai ir praktiškai pakartoti ir pagilinti visa tai, ką kariuomenėj esame išmokę per vienus metus. Suprantama, dėl tokio trumpo karo pratimų laiko reikės skaitytis su kiekviena minute. Tik jeigu mes, atsarginiai, nuvykę karo pratimų dėsime visas pastangas, tai šie pratimai duos teigiamų vaisių.

Atsarginiai! Teneatsiranda mūsų tarpe nė vieno bailio, kuris, pabūgęs karo pratimų sunkumų, drįstų ieškoti priemonių ar bent manytų, kaip šių pratimų išvengti. Tokie neverti atsargos kario vardo. Lygiai neverti šio vardo būtų ir tie atsargos kariai, kurie, nuvykę karo pratimų, stengtusi veltui prastumti ir taip jau trumpą karo pratimų laiką. Geriau būtų, kad tokių mūsų tarpe visai neatsirastų.

Karo pratimams mes, atsargos kariai, turime rengtis ne iš prievartos, ne dėl baimės, bet jausdami savo šventą pilietinę pareigą ir tėvynės meilės vedami.

Atsarginis J. Bakanas





KAUNO MOKSLEIVIŲ MANEVRAI

Šiomet buvo tretieji iš eilės Kauno moksleivių manevrai. Juose dalyvavo dauguma Kauno gimnazijų ir aukštesn. mokyklų mokinių. Baigiantis mokslo metams turėjome parodyti, ką per metus išmokome ir kaip sugebame igytąsias žinias praktiškai vykdyti.

Skaistų gegužės mėn. 8 d. rytą sukruto iš visų miesto kraštų moksleiviai rinktis į ažuolyną ties naujai statomais kūno kultūros rūmais. Čia susirinke sužinojome, kad „priešas“, t. y., raudonieji, yra pasitraukę į ribą: Jakštonys—Neveronys—Sergėjiškės ir nuo pat ryto rengiasi gintis.



Generalio štabo v-bos virš. gen. ltn. Gerulaitis kalba į moksleivius, dalyvavusius manevre

„Akimirkos“ foto

Mūsų batalionas, sustiprintas kitomis ginklų rūšių dalimis, gavo uždavinį testuoti raudonųjų persekiojimą pagal vieškelį: Kaunas—Ž. Petrašiūnai—Rudmena. Nustumti pasitaikiusias priešų dengiamąsias dalis ir sudaryti kontaktą su jų pagrindine pozicija riboje: Jakštonys—Neveronys—Sergėjiškės.

Apie 10 val. išvyko priešų persekioti vyriausias patrulis, prieš save išsiuntęs būrelį raitųjų žvalgų priešui surasti. Truputį vėliau išvyko kairioji ir priekinė uždvara.

Taip apsisaugojęs pradėjo žygiuoti priešų link ir avangardas, susidedas iš visų likusių moksleivių.

Pamažu, atsargiai, išsiskleidę vorele, slenkam per Micevičiaus slėnį smarkiai vingiuojančiu plentu. Kiekviename žingsnyje galime susitikti su priešų žvalgais. Bet ir mūsų žvalgai nesnaudžia: jie pastebėjo besitraukiantį priešą ir mums apie jį pranešė.

Su priešų susitikom tik už Petrašiūnų miestelio, kur jis buvo isitvirtinęs.

Priekinės avangardo dalys, šarvuotieji padedamos, jį iš ten išvarė. Priešas pasitraukė ir užėmė naujas pozicijas. Jei ne trimito garsas, mes jį būtume dar toliau nuvijo. Suskardenus trimitui, mūsų „priešas“ staiga pranyko ir prieš save pamatė savo senus pažįstamus, draugus. Kova baigta. Renkamės ant kalvelės, kur mūsų vadai išnagrino uždavinį ir nurodė klaidas.

Atvyko svečių iš vyr. štabo ir švietimo ministerijos.

Gen. Gerulaitis pasakė kalbą, kurioje pareiškė džiaugsmą dėl mūsų pasiektų rezultatų ir ragino toliau tobulėti krašto gynimo srityje. Šv. m-jos atstovas priminė mums, kokiam svarbiam ir garbingam reikalui mes mokomės ir pratinamės, palinkėjo taip pat ir toliau sėkmingai mokytis.

Iškilmės maršu, orkestrui grojant, pražygiavome pro aukštuosius svečius.

Kiek atokiau po pušaitėmis stovėjo atvažiuojanti kariškoji lauko virtuvė ir gamino mums pietus. Kiekvienas jautėme gerą apetitą, todėl su malonumu sudorėjome kareivišką daavinį.

Pailsėję ir pamatę, kaip sprogdinamos granatos, linksmi ir patenkinti grįžom į Kauną.

Manevrai baigėsi vėlavos nuleidimo iškilmėmis prie Karo muziejaus.

V. Žalneraitis

NESUSIPRATIMAS DĖL „KARIO“ ČEKIŠKĖS PR. MOKYKLOJ

Dėl „Kario“ čekiškės pr. mokyklų įvyko nesusipratimas, kurį pradėjo tos mokyklos tikybos mokytojas kun. Armonas. Tuo reikalu š. m. „Karys“ buvo dvi korespondencijos: pirmoji — kaltinamojo pobūdžio („Karys“ Nr. 11), antroji — gynamojo pobūdžio, arba atšaukimas („Karys“ Nr. 15).

Pirmosios korespondencijos autorius liko nepatenkintas, vėl rašė, kad jo tiesa, o antrojoje korespondencijoje — melas. „Kario“ redakcija, susidūrusi su tokiais prieštaravimais, buvo priversta išaiškinti tą dalyką vietoj.

Paiškėjo štai kas:

Dėl pirmosios korespondencijos:

Kun. Armonas, per pamokas pastebėjęs mokinį Lukošį vartantį „Kari“, nesudraudė, kam pašaliniais dalykais užsiima, bet tuojau, metęs pamoką, pradėjo reikšti nepasitenkinimą, kam mokiniai tik „Kari“ ir „Trimitą“ teskaita, o neskaita katalikiškų laikraščių.

Parmazonais pavadinęs, apskritai, abejingus, neskaitančius katalikiškosios spaudos. Šis vardas nebuves tiesiog taikomas mokiniui Lukošiiui, bet bendrai pasakytas.

Dėl antrosios korespondencijos:

Laiškas „Kario“ redakcijai (Nr. 15) rašytas ne mok. Lukošiaus, kuris po juo pasirašė, bet kito. Šį laišką davęs mokiniui Lukošiiui kun. Armono bendrininkas — pavasarininkas Jonas Mikalauskas. Mok. Lukošius jau iš anksto kun. Armono buvo prikalbėtas, kad tą laišką savo ranka perrašytų ir pasirašytų.

Pavasarininkų knygyne „Kario“ nebuvo. kol nepasirodė pirmoji korespondencija. „Karys“ atsirado knygyne, tik nesusipratimui iškilus.

Pažymėjimas: Išvadų nedarom, nes jos labai aiškios. Paliekam tai mūsų skaitytojams ir kalbamosios mokyklos kolektyvui. Šiuo paaiškinimu ginčą „Karys“ baigiame. Toliau prašome vengti panašių korespondencijų, kurios nevisai tikslios ir teisingos.

„Kario“ redakcija

KARIŠKOJI MOKSLEIVIŲ DIENA KĖDAINIUOSE

Gegužės mėn. 11 d. sujungtuose moksleivių karo pratimuose dalyvavo su savo karinio parengimo instruktoriais šių mokyklų moksleiviai: Kėdainių valdž. gimnazijos (nuo V iki VIII kl.), aukštesn. kultūrtechnikų mokyklos ir šėtos vidur. mokyklos paskutinės klasės. Vyriausių pratimų priežiūrą ir vadovybę atliko 2 art. pulko vado pad. plk. ltn. Sklerius. Viso pratimuose dalyvavo arti dviejų šimtų moksleivių.



Kareiviški pietūs

„Akimirkos“ foto

Iš pat ryto visi moksleiviai nuvyko į Babėnų mišką, į žvyruobes, kur iki pietų atliko šaudymo pratimus kovos šoviniais. Kiekvienas moksleivis su malonumu paleido į taikinį jam skirtą kulkų skaičių. Šaudymo išdavos visai patenkinamos.

Po šaudymo moksleiviai, kaip tikri kariai, pasistiprino skaniais kareiviškais pietumis, kuriuos pagamino 2 art. pulko lauko virtuvės.

Po pietų moksleiviai buvo padalinti į raudonuosius ir mėlynuosius ir atliko karo žaidimą. Raudonieji puolė mėlynuosius nuo Surviliškio pusės (Sirutiškio dv.), o mėlynieji raudonuosius sutiko ir gynėsi. Žaidimas puikiai pavyko. Kaip viena, taip ir kita pusė, savo uždavinį vykdant, parodė daug sumanumo ir tikro atsidavimo. Ypatingai pasižymėjo ryšininkai — dviratininkai.

Po žaidimų, lygiai 17 val., moksleivių „pulkas“ su dainomis atžygiavo į Babėnų parko didžiąją alėją. Čia kpt. Vaitkus trumpai atpasakojo šios dienos karo pratimų eigą ir gerai atliktus uždavinius. Viską įvertino patenkinamai.

Plk. lt. Sklėrius padėkojo moksleiviams už gražų karo mokslui atsidavimą, ką įrodė šios dienos kariškų dalykų egzaminai. Nurodė, jog mes visi turime būti gerai kariškai pasirengę, kad galėtumėm atremti mūsų tėvynės priešus.

Dar trumpą žodį į moksleivius tarė gimnazijos direktorius J. Avižonis, dėkodamas moksleiviams už mūsų vilčių neapvylimą ir tinkamą kariškų dalykų reikšmės įvertinimą.

Toliau čia pat pušyno alėjoje buvo moksleivių paradas, kurį priėmė plk. lt. Sklėrius, dalyvaujant aukšt. kultūrtechnikų mokyklos direktoriui inž. J. Stanišauskiui, gimn. direktoriui J. Avižoniui ir kai kuriems mokytojams.

Po sunkios kariškos dienos moksleiviai linksmi, 2 art. pulko dudų orkestro lydimi ir smarkias dainas dainuodami, gražiomis gretomis paržygiavo į Kėdainius.

Ats. lt. L. P-lls

PAVYZDINGAS MOKSLEIVIŲ DRAUGAS

Gegužės 2 d., aviacijos manevrų proga, šėtos vidurinės mokyklos karinio parengimo klausytojams teko pamatyti prieš aviacijai sekti punktą. Vyr. pusk. širauškas supažindino mus su lauko telefono stotimi, automatišku pistoletu, parabelium, žiūronu, komposu, planšete, ir, be to, davė patiemis pasižiūrėti žiūronu.

Pamokai baigiantis, mūsų karinio parengimo mokytojas padėkojo už žinias, o mums buvo palinkėta greitai augti ir būti drąsiais tėvynės gynėjais — kariais.

Mokinys

TURIM „KARIO“ DRAUGU

Į Zarasų valdž. aukštesn. komerc. mokyklos skaityklą pareina keletas „Kario“ egz. Bet moksleiviai tuo nesitenkina ir daug kas savo vardu per komercijos mokykl. išsirašo „Kari“. Daugiausia „Kari“ prenumeruoja skautai ir jūrų skautai, kurių čia ežerutos apylinkės nemažai suorganizavo.

Sekmadieniais moksleiviai priešpiečiais susispiečia ties mokykla ar paštu ir nekantriai laukia parnešant korespondencijos, nes žino, kad sulauks savo draugužį įdomų „Kari“.

i. gr.

VĖL TAS PATS MOKINYS LAIMĖJO

Gegužės 5 d. Marijampolės V. R. J. gimnazijos VIII klasė atliko antrą šaudymo pratimą: gulom be atramos 150 metrų. Šis pratimas buvo sunkesnis už pirmąjį, todėl ir rezultatai blogesni. Geriausia sušaudė, kaip ir pirmame pratime, mok. Juodzevičius.

Tą pat dieną tuoj po VIII klasės, šaudė VII klasė. Atstumas buvo 100 metrų, gulom nuo atramos, 3 šūviai. VII klasė sušaudė taip pat neblogai. Nors tokių aukštų rezultatų nepasiekė, bet daugelis išmušė per 30 akių. Reikia atsiminti, kad VIII klasė šaudė ir pernai, o VII dar tik pirmą kartą. Kitais metais, aišku, rezultatai bus geresni.

Būsimasis kareivėlis

PO ŠAUDYMU LAUKIAME MANEVRU

Linkuvos v. gimnazijos VI, VII ir VIII klasių mokiniai gegužės mėn. 9 d. atliko šaudymus kovos šoviniais. VII ir VIII klasės šaudė iš 100 ir 150 metrų po 6 šov., VI kl. — tik iš 100 m po 3 šov. Pasirodo, kad mokiniai, nors kiti ir pirmą kartą, bet vis dėlto kovos šoviniais neblogai šaudė. Iš 3 šov. daugiausia surinkta 31 taškas.

Karinio rengimo pamokas dabar atliekame prieš 8 v., kol netaip šilta. Kaip kitais pavasariais, taip ir ši, visi laukiame pavasarinio manevrų ir jiems rengiamės.

Pejūnas

ŠAUDĖ KOVOS ŠOVINIAIS

Gegužės mėn. 6 d. Raseinių v. gimnazijos aštuntokai, septintokai ir šeštokai nuvyko į Prabaudą, kur buvo šaudymas kovos šoviniais. Visi gavome po tris šovinius. Pirmiausia buvo šaudymas 100 m distancijoje, gulom nuo atramos. Šaudymo rezultatai geri. Pirmąją vietą laimėjo VII kl. mokinys Ant. Gacevičius, išmušęs 35 taškus, o antrąją vietą — VII kl. mokinys J. Šiugžda. Jis išmušė 32 taškus.

Aštuntokai ir septintokai dar gavo po tris šovinius ir šaudė 150 m distancijoje, gulom be atramos. Ir šio pratimo rezultatai neblogi. Pirmąją vietą laimėjo VIII kl. mokinys V. Stonis, išmušęs 26 taškus, o antrąją vietą — taip pat VIII kl. mokinys L. Trilupaitis, išmušęs 24 taškus. Šaudymu kovos šoviniais visi mokiniai labai patenkinti.

Mibro

GERIEJI ŠAULIAI GAVO PAŠAUDYTI IŠ KULKOSVAIDŽIU

Gegužės 1 d., pasodinę Respublikos Prezidento Antano Smetonos ir gimnazijos šefo Tumo-Vaižganto ažuolus, dainuodami nuėjome šaudyti.

Po pusvalandžio atsidūrėm gražioje lankoje.

Ilgai netrukdami susipažinome su kulkosvaidžiu, kurį pirmą kartą matėme. Kapitonas pareiškė, jog geriausieji šauliai gaus iš jo pašaudyti.

Pradėjom šaudymą 100 m atstume gulom ir su atrama. Pradėjo šeštokai, kurių geriausias šaulys laimi tik 28 taškus. Septintokams jau geriau sekasi. P. Litas laimi 30 taškų, o Aloyzas Dugnias — skyrininkas gauna 31 tašką. Tačiau aštuntokai visur nukonkuravo: J. Milakius gavo 33 taškus, o V. Ablėnas — skyrininkas — 34 taškus. Paskutinysis sumušė pernykštį rekordą, kuris siekė 33 taškus. Šeštokai nuėjo į namus, o likusieji kiekvienas gavo dar po 3 šovinius ir šaudė iš 150 m. Čia laimėjo septintokai: P. Litas gavo 28 taškus. Geriausieji šauliai gavo paleisti kelias salves iš kulkosvaidžio.

St. K.

MOKSLEIVIO ŽODIS SAVIESIEMS

Vasaros atostogoms artinantis turime pagalvoti, kaip mes jas praleisime ir ką naudingo padarysime. Atostogų metu turėsime daug puikaus laiko. Ar neverta pagalvoti kuo mes galėtumėm atsilyginti „Kariui“ už tai, kad jis mus lanko gimnazijose su savo apysakomis, galvosūkiiais bei Kuprinės pabioromis. Argi negalime mes paaukoti „Kariui“ nors dalį savo atostogų.

Daugelis mūsų važiuoja atostogauti į kaimus, kur žmonės menkai prasilavinę, o „Kario“ kai kurie gal būt ir visai nematę. Argi tai būtų ne mūsų uždavinys „Kari“ paskleisti plačiai po Lietuvą. Tai galime pasiekti tik propagandos keliu. Patartina, kad kiekvienas, važiuojas atostogų, moksleivis turėtų bent po keletą „Kario“ numerių vietos gyventojams susipažinti. Aš manau, kad kiekvienas gyventojas, „Kari“ paskaitęs, jį pamils, nenorės su juo skirtis ir jį išsirašys.

Jeigu kiekvienas mokinys vasaros atostogų metu surastų nors po 1 prenumeratorių, tai Lietuvoj mažai liktų žmonių, nepažįstančių „Kario“, o „Karys“ būtų tada dar turtingesnis ir gražesnis.

Tad geriausio pasisekimo!

Bartaška

MILITARIZMAS MAŽOSE VALSTYBĖSE

Estų žurnalas „Södur“ tvirtina, kad „tautiškas jausmas — tai yra galingoji vidaus jėga, pajėgianti suburti tautą ir vesti ją į šviesesnę ateitį“. Militarizmas sukelia tautišką jausmą. Kai tautišką jausmą pradeda silpnėti ir tuo pačiu laiku valstybė pradeda irti, pastebimas militarizmo nykimas. Tuomet genda tautos santykiai su kariuomene. Estijoje tautišką jausmą buvo gerokai atbukęs, tad dabar estams tenka daug dirbti tautiškam jausmui pagilinti. Mažose valstybėse, estų žurnalo nuomone, militarizmas niekam nesudaro pavojaus.

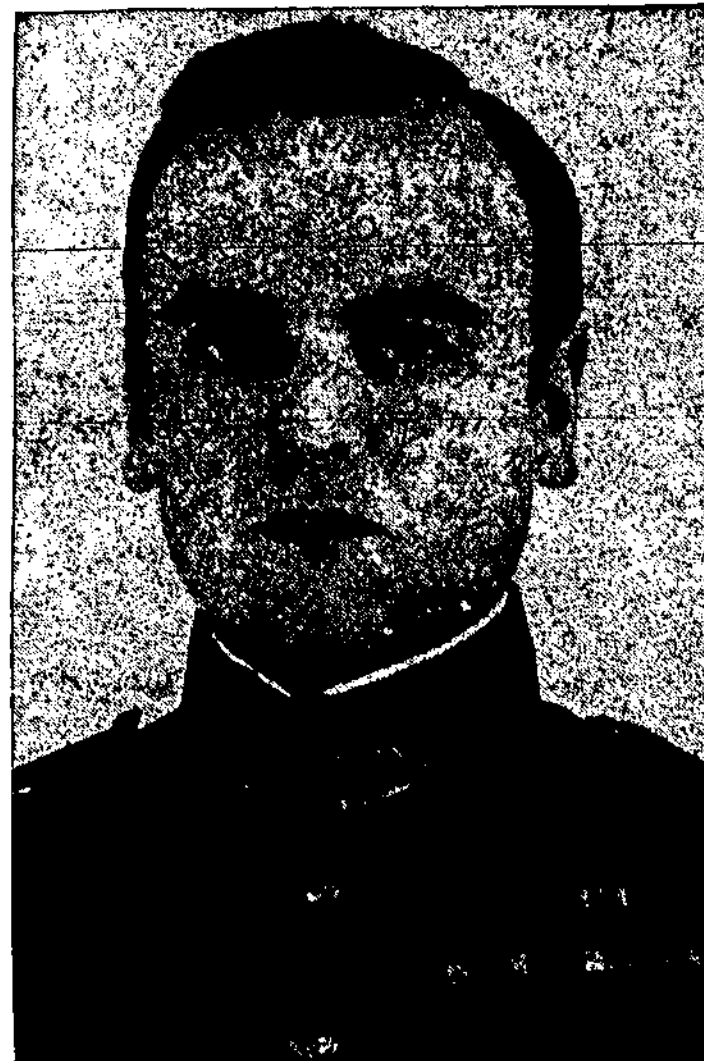
STIPRĖJA SOVIETŲ KARIUOMENĖ

Per paskutinį penketį Sovietų respublikų sąjungos kariuomenė toli pažengė technikos srityje. Karo reikalų komisaro (ministerio) K. Vorosilovo pranešimu 1929 m. vienam kareiviui teko vidutiniškai 2,6 mechaninės arklių jėgos, 1930 m. — jau 3,07, o 1933 m. — net 7,74. Tokia technikos pažanga negali pasigirti jokia kita kariuomene. Kitų ginklų rūšių karininkai ir puskarininkai iš pagrindų supažindinami su mechaninėmis priemonėmis, tankais ir lėktuvais.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS



Plk. Skučas



Gen. št. plk. Pundzevičius

NAUJAS KAUNO ĮGULOS VIRŠININKAS

Vyriausybės įsakymu (Įsak. Kar. 34 Nr. 1 §) ilgametis Kauno įgulos viršininkas — II pėstininkų divizijos vadas, pulkininkas Skučas paskirtas karo attache į SSSR.

II pėstininkų diviziją pulkininkas Skučas perdavė gen. št. pulkininkui Pundzevičiui š. m. gegužės 8 dieną.

Gegužės 11 d. pulkininkas Skučas atsisveikino su divizijos štabo skyrių pareigūnais ir pareiškė, kad, vykdant jam divizijos vado pareigas, daug yra padėję įvairūs štabo pareigūnai. Už tai jis jiems padėkojo ir palinkėjo toliau su tokia pat ištverme ir kruopštumu savo pareigas eiti.

Skirdamies iš širdies linkime savo buvusiam vadui pasisekimo naujose darbo ir tarnybos pareigose.

Gen. št. plk. Pundzevičius nuo gegužės 8 d. pradėjo eiti ir Kauno įgulos viršininko pareigas.

Gen. štabo pulkininkas Pundzevičius — Lietuvos Nepriklausomybės kovų dalyvis. Už pasižymėjimą kautynėse apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu.

1925 metais Čekoslovakijoje baigė gen. štabo akademiją. Grįžęs iš Čekoslovakijos, vadovavo 5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkui.

1927 metais buvo paskirtas aviacijos viršininku.

J. D-na

ATSISVEIKINO PLK. SKUČAS

— Gegužės 7 d. buvo atvykęs divizijos vadas plk. Skučas atsisveikinti su kęstutininkais (prieš išvykdamas į naują tarnybos vietą). Gerbiamas pulkininkas palinkėjo mums kuo geriausių pasisekimų ir didžios pažangos. Be to, savo kalboj jis pabrėžė: „Gražus, rimtas ir drausme pagrįstas susicementavimas viršininkų su valdiniais davė labai daug laimėjimų, pažangos ir dar didesnio ūpo dirbti ir dirbti. Joks darbas niekad neturi savo tobulybės, taip pat ir mūsų karių pasiekti vaisiai nėra visai tobuli, todėl sustoti vietoje ar apsileisti darbe būtų perdrąsi rizika laiduoti krašto saugumą. Keli metai artimo bendradarbiavimo karininkų su kadru, kadro su eilinieais, parodė, kad prie rimto ir rūpestingo pasiryžimo lietuvių karys gali daug ką padaryti. Visų mūsų karių gyvenime netarnybiniai santykiai turi rodyti ir šviesti kitiems mūsų artimą karišką, tautiškai pagrįstą susigyvenimą ir bendradarbiavimą. Tik kariai gali patraukti visuomenę prie savęs tinkamu elgesiu, tvarka ir susiklausymu“.

Linkutis

— Gegužės mėn. 7 d. 2 pėst. ir 3 art. pulkas atsisveikino su savo buvusiu ilgamečiu II pėst. divizijos vadu plk. Skuču.

8 val. 30 min. minimi pulkai su pulko vadais ir karininkais išsirikiavo pionierių užsiėmimų aikštėje. 9 val. atvyko plk. Skučas ir tarė atsisveikinimo žodį, padėkodamas 2 pėstininkų ir 3 artilerijos pulko vadams ir karininkams už glaudų bendradarbiavimą bei sąžiningą pareigų ėjimą.

Vėliau 2 pėst. ir 3 art. pulkas paradu pražygiavo pro plk. Skučą.

Al. Si.

ATSISVEIKINO SU AVIACIJA

Gegužės mėn. 9 d. gen. štab. plk. Pundzevičius atsisveikino su aviacija. Į aikštę susirinko aviacijos karininkai, kareiviai, mechanikai ir dirbtuvių darbininkai. Atsisveikinimo kalboj gen. št. plk. Pundzevičius pareiškė didelį savo susigyvenimą su aviacija, su kuria jau šalta atsisveikinti nebegalima, ir palinkėjo jai augti ir stiprėti toliau. Pasiūles susukti aviacijai galingą valio, gen. št. plk. Pundzevičius aikštę apleido, palikdamas nuliūdusių veidų.

Po jo atvyko naujasis aviacijos viršininkas plk. Gustaitis. Jis palinkėjo ir toliau kiekvienam sąžiningai eiti savo pareigas, nes kartais dėl mažo dalyko, dėl mažo apsileidimo gali atsitikti didelių nelaimių, o ypač prie lėktuvų.

B-kus

NAUJU PAJĖGŲ SULAUKUS

Gegužės 3—4 d. kiekvienoj daly prasidėjo naujas gyvenimas. Į kiekvieno pulko rajoną, orkestro lydimi, įžengė naujos kariuomenės jėgos — naujokai.

Vieni jų šypsodamiesi, — kiti nuliūde.

Bet, kaip pirmieji, taip ir paskutiniai, patekė į naujas, visiškai skirtingas gyvenimo sąlygas, jaučias savotiškai. Klausinėja; teiraujasi eilinių kareivių, norėdami sužinoti būsimąją tvarką ir aplinkumą, kurioje teks išgyventi pusantų metų.

Bet dažnai iš eilinių atsiranda nedraugiškų kareivių, kurie neprityrusiems naujokams pasiūnia nemalonių žodžių, pav.: „Šlapias karys“ ir t. t. Žinoma, naujokas, išgirdęs tokius žodžius, nekaip jaučiasi. Eiliniai, atsiminkime savo pirmąsias kariškas dienas, kaip mes jausdavomės išgirdę tokius bei panašius žodžius.

Atminkime ar seniai mūsų ausys „apdžiūvo“.

Al. Anbo

KUO GYVENA VAIDOTININKAI

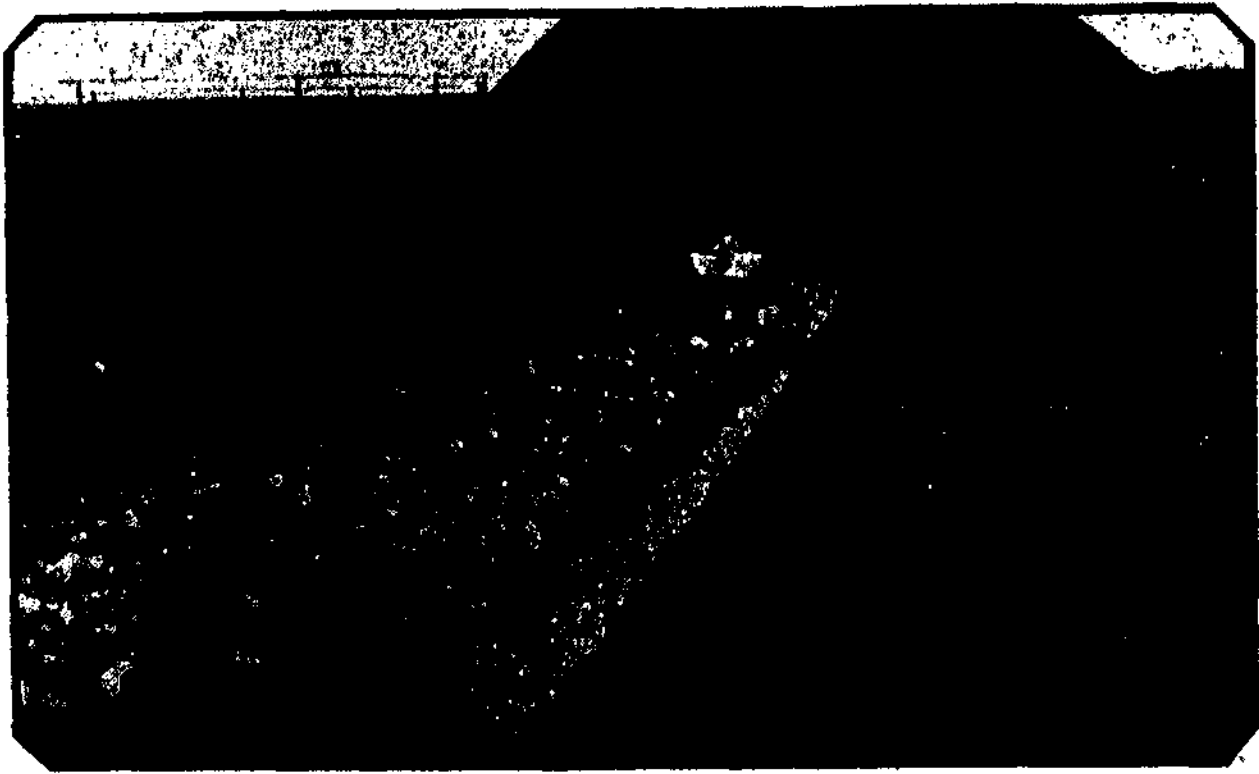
Rengiamės 150 km žygiui. 8 p. K. K. Vaidoto pulkas, vykdamas į Gaižūnų poligoną vasaros praktikos darbams, turi atlikti 150 km žygį. Tam reikalui smarkiai rengiasi.

Gegužės m. 9 d. 20 val., pagal trimito garsus, nuaidėjo kuopomis komanda „žengte marš!“ ir pirmas batalionas išsitiesė keliu nakties žygiui. Lydimi orkestro maršų, kareiviai linksmi dainuodami ir įvairiai juokaudami nuėjo per 20 km. Į kareivines grįžo už keturių su puse valandų. Tai buvo pirmas šiais metais tos rūšies žygis. Nors naktis buvo ne šviesi ir kelias smarkiai dulkejo, tačiau žygiavusieji buvo labai patenkinti. Žygį atliko visas 100% be jokių kojų nutrinimų ir panašiai.

Prieš išvykstant į poligoną dar numatyta atlikti porą tokių, tik jau ilgesnių, žygių.

Papuošėm brolių — karių kapus. Kapų pagražinimo komisijos pirmininko rūpesčiu, stojus pavasariui, buvo pertvarkyti Šiaulių karių kapai. Nors Šiaulių karių kapai yra sujungti bendrai su Šiaulių miesto katkų kapinėmis, tačiau savo papuošimu, tvarka ir vienodumu išsiskiria iš visų kapinių. Gyvųjų brolių — karių rūpestingoji ranka dažną praeivį suvilioja pasigrožėti gražiu karių kapų sutvarkymu.

Pirmos pamaldos 2,5 m žemės gilumoje. Gegužės m. 10 d., per šeštines, pulko kariams buvo laikomos pamaldos po atviru dangumi — šaudyklos tyre. Pulko jaunieji kareiviai klausė pirmąsias kariuomenės gyvenime pamaldas tokioj vietoj, kur prieš metus buvo paprastas dirbamas laukas — augo dobilai ir avižos, o po metų darbingoji kario ranka išver-



8 p. pulko kariai klauso pamaldų po atviru dangumi — šaudyklos tyre

tė 2,5 m kilumo griovį ir įrengė puikią pulkui šaudyklą — rengti savo taiklią akį būsimam karui. Šios pamaldos buvo lyg padėka Aukščiausiam už laimingą šaudyklos įrengimą, drauge prašymas palaimos sėkmingai rengti karį Nepriklausomybės sargybai.

Bernstas

POLIGONE STATOMA MODERNIŠKA LIGONINĖ

Netrukus jau visai bus baigta statyti ligoninė. Ligoninės įrengimas gan moderniškasis, švarus ir geras. Įrengta atskirai keletas palatų, izoliacija, ambulatorija, vonia, medicinos personalui, laukiamasis, prausyklos, sandėliai ir t.t.

Namas — barakas gan didelis, erdvus, į saulės pusę, su daug ir didelių langų. Be to, pastatyta gan gražioje vietoje ant antro aukštesniojo Neris kranto, šiek tiek toliau nuo stovyklos, gražiame pušynėlyje. Netoli ligoninės teka mažas upeliukas. Žodžiu, ten kur pernai buvo įrengta bažnyčia. Tokioje ligoninėje bus daug didesnis personalas ir tai bus visais atžvilgiais naudingas: sumažins ligonių evakuacijas — siuntimą į karo ligoninę. Tuo pačiu sumažės ir bereikalingos išlaidos, t. y. nebus dėvimos sanitarinės mašinos, deginamas benzinas ir t. t. Iki šiol ligoninė būdavo nuomojama iš piliečių Ruklos kaime, kur kasmet būdavo sumokama geroka suma pinigų ir nebūdavo patogumo.

Turim ir maldos vieta. Š. m. gegužės mėn. 10 d. gražiame pušynėlyje ir gražioje aikštelėje kariai įrengė bažnytelę. Pamaldas laikė ir gražų pamokslą pasakė technikos dalių kapelionas kun. Juška, kuris savo išvedžiojimais ir pamo-



Tai ne geroji sesutė, bet patys broliai — kariai tvarko ir puošia brolių — karių kapus

kymais sugraudino ne vieną kaimo senele, kuri, ašaras šluostydama, pasako: „va, kaip gražiai ir teisingai mokomi mūsų sūneliai kareiviai“. Per pamaldas visą laiką griežė 2 pėst. pulko orkestras. Be karių, į pamaldas atsilankė daug ir piliečių, kurie labai patenkinti, kad pasimelsti nereikia eiti į Jonavą ar Gegužinę, kur atstumas per 10 km.

Poligone žemės drebėjimas. Gegužės mėn. 11 d. atvyko pratimams ir artilerijos dalis, kuri atlieka įvairius pratimus ir savo perkūniškais trenksmais virpino oro bangas, arba, kaip piliečiai sako, tikras „žemės drebėjimas“. Kaip kulksvaudininkai, taip ir artilerija per visus šaudymo pratimus visas sąlygas gan gerai atlieka.

San. pusk. M. Grinius

NEPAPRASTAI IŠKILMINGAS BUTEGEIDININKŲ SUTIKIMAS TAURAGĖJE

7 pėst. žem. Kun. Butegeidžio pulkas, vienuoliką metų su viršum išstovėjęs Klaipėdoje, balandžio mėn. 30 d. su Klaipėda atsisveikino. Išvykstantį pulką Klaipėdos geležinkelių stoty gausiai palydėjo susirinkusi visuomenė, bet kur kas gražiau sutiko Tauragėje.

Gatvė, kuria iš Tauragės geležinkelių stoties pulkas žygiavo į naujai pastatytas kareivines, buvo perpildyta žmonėmis. Vidury miesto pastatyti žali, aukšti vartai su parašu: „Sveiki, butegeidiečiai“. Gatvė žygiuojančioms karių voroms iš antrojo namų aukšto po kojomis žėrė šakas ir šaukė „valio“. Pro žaliuosius vartus pražygiuojant, špaleriais išsiriaviavę, ginklu gerbdami, praleido šauliai, ugniagesiai, skautai ir mokyklos.

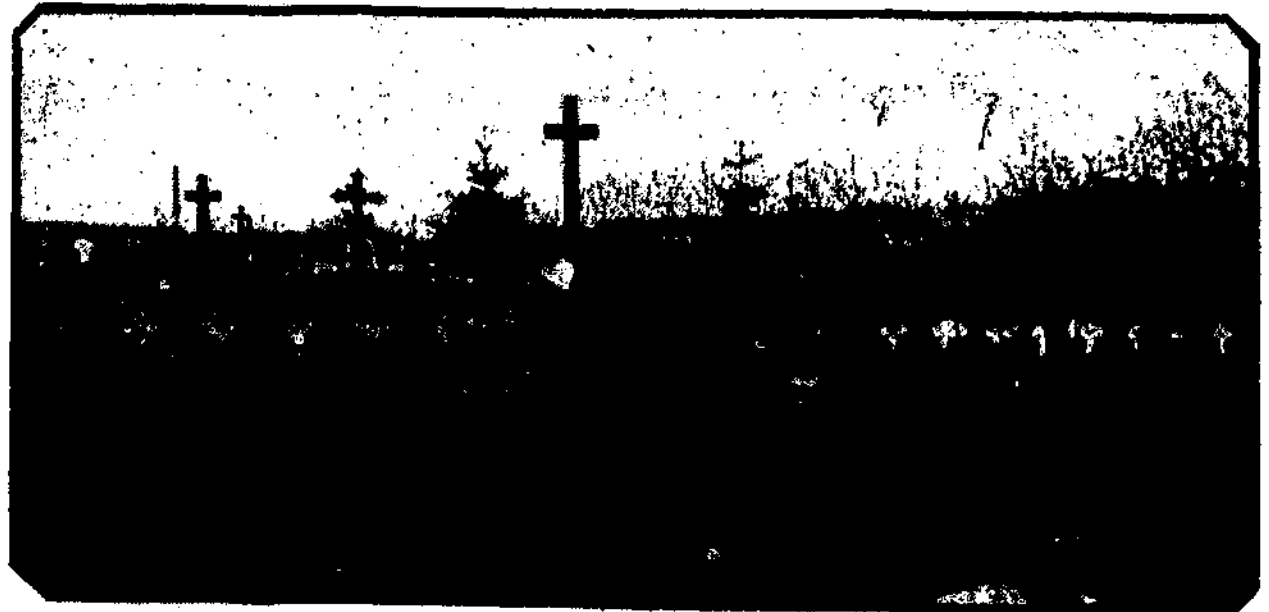
Gražus, iškilmingas sutikimas parodė, kad Tauragės visuomenė myli ir gerbia karius. Parems juos ir padės tuo momentu, kai Tėvynė pašauks į frontą krašto laisvei ginti.

Dabar butegeidininkai gyvena naujose, puikiai, patogiai ir moderniškai įrengtose kareivinėse.

J. J.

SANITARIJOS PUSKARININKŲ MOKYKLOS XXIII LAIDA

Gegužės mėn. 12 d. baigėsi egzaminai. Iš 43 mokinių labai gerai išlaikė — 3, gerai — 6, patenkinamai — 30, neišlaikė — 4. Tą pačią dieną mokiniai skirtus jų išleistuvėms pinigus sunaudojo nuvykdami į Valstybės teatrą pažiūrėti operos „Traviata“.



Bendras Šiaulių karių kapų vaizdas tvarkymo metu. Vidury didelis kryžius ant bendrojo nepriklausomybės kovose žuvusių karių kapo

Gegužės 14 d. 9 val. mokiniai išsirikiavo prieš savo mokyklą išklausti įsakymo apie mokyklos baigimą ir paskirstymą į dalis. Po to mokyklos vedėjas pulk. ltn. d-ras Matulionis pasakė mokiniams keletą žodžių, dėkodamas už mokinių pastangas ir primindamas jų uždavinius.

Kitą dieną mokiniai, kaip jaun. sanit. pusk., išvyko į dalis.

Truputį apie pačią mokyklą.

Mokslas mokykloje trunka 5 mėnesius. Į čia atvažiuoja kariai, naujokų mokymą išėję. Mokykloje būtas laikas įskaitomas į tarnybą. Anksčiau į mokyklą patekdavo mažesnio išsilavinimo žmonės, bet ir jų tarpe būdavo įvairių: studentų, mokytojų ir kit., nors daugumas būdavo tik pradžios mokyklą baigę. Dabar norima taip sutvarkyti, kad į mokyklą nebūtų priimami mažesnio išsilavinimo žmonės.

Sanitaras

NAUJI KANDIDATAI I ARKLIŲ KAUSTYTOJUS

Gegužės mėn. 7 d. karo veterinarijos valdybos arklių kaustytojų mokykloje surinkta XX arklių kaustytojų laida. Į šią laidą prikomandiruota iš įvairių kariuomenės dalių 31 kandidatas. Tačiau 2 iš jų, kaip silpniausiai išlaikę patikrinamuosius kalimo egzaminus ir beveik visiškai neraštingi, buvo gražinti atgal į savo dalis.

Likusieji visi yra pasiryžę lengvai nugalėti įvairias kliūtis ir gerai mokyklą baigti.

Virš. A. Valančius

PANEVĖŽIO SAVANORIŲ SUVAŽIAVIMAS

Gegužės mėn. 10 d. buvo Liet. kar. kūr. sav. s-gos L. k. Mindaugo Panevėžio skyriaus visuotinis narių suvažiavimas. Suvažiavimą sveikino gen. ltn. Tamašauskas, 4 p. pulko vadas gen. št. pl. Griganavičius, ats. plk. Variakojis, c. v. narys p. Kubilus ir daug kitų. Padaryta skyriaus veikimo apžvalga, priimta sąmata ir t.t. Į naują skyriaus valdybą išrinkti: p. p. Chadakauskas, agr. K. Kubilius, St. Balčas, J. Kaminskas, Pr. Aižinas. Revizijos komisija ir garbės teismas palikti tie patys asmenys. Į visuotinių skyrių atstovų suvažiavimą išrinkti 9 asmenys. Buvo numatyta didesniu mastu švęsti Panevėžio 15 m. iš bolševikų atvadavimo sukakties šventę, tačiau, tinkamai dar prie jos nepasirengus, atidėta rudenii. Gegužės mėn. 20 d. bus švenčiama tik rajoninė Panevėžio miesto ir valsčiaus šventė, kartu su XII šaulių rinktinės sporto švente.

Suvažiavimas, jausdamas šių dienų politinį momentą ir jo reikšmę mūsų tautiniame gyvenime, nutarė prisidėti prie Tautos Vado kviestos tautiško darbo talkos. Šiuo reikalu pavesta atstovams padaryti atitinkamus žygius skyrių atstovų suvažiavime, kad prisidėtų ir visa sąjunga.

Respublikos Prezidentui, vyriausybei ir krašto apsaugos ministeriui sušukta galingas tris kartus valio. Be to, priimta visa eilė sveikinimų.

Vikrutis



MŪSŲ FUTBOLŲ KOMANDOS UŽSIENY

Gegužės mėn. pirmomis dienomis LFLS lankėsi Taline ir žaidė su Estijos meisteriu „Sport“. Rungtynės baigėsi lygiomis — 2:2. Pirmas puslaikis 1:0 LFLS naudai.

Lietuvos meisteris Š. Š. Kovas Rygoje pralaimėjo rungtynės 3:0 (2:0) prieš Latvijos pavasario turnyro laimėtoją RFK. Antras rungtynės žaidė su ASK (Armijos Sporto Klubas), kurios baigėsi 2:1 paskutiniojo naudai.

LFLS — Š. Š. KOVAS 1:3 (1:2)

Gegužės 6 d. Lietuvos futbolo pirmenybėms susitiko du favoritai — Lietuvos meisteris Š. Š. Kovas su LFLS. Šio idomiausio pirmenybių susitikimo sportą sekančioji visuomenė laukė didžiausiu nekantrumu. Abi komandos išstatė geriausius žaidėjus.

Pirmieji golą pasiekė LFLS, bet meisteris pirmam puslaiky įkirtu du ir puslaikį baigė 2:1 savo naudai. Nors LFLS ir buvo didesni laiką persvaroj, bet jų puolimas žaidė neryžtingai.

Antras puslaikis praėjo be žymesnės kieno persvaros. LFLS turi daug progų rezultata išlyginti, bet jiems jų išnaudoti nepavyksta. Koviečiai prieš pat puslaikio galą įmuša dar vieną golą ir rungtynės baigia 3:1 savo naudai.

KSS — MSK 2:2 (0:0)

Gegužės 6 d. Klaipėdoje Lietuvos futbolo pirmenybėms susitiko nauja LL komanda MSK su senu LL grupės nariu KSS.

Pirmas puslaikis baigėsi be rezultatu. Antram puslaiky KSS turėjo 2:0 savo naudai, bet MSK sugebjo rezultata išlyginti ir pirmenybių taškus pasidalinti pusiau.

LGSF—P. MAKABI 5:0 (4:0)

Gegužės 6 d. Panevėžyje pirmenybių rungtynes žaidė LGSF su naujai priimta į LL grupę komanda Panevėžio Makabi.

Nors LGSF išėjo su keliomis pakaitomis, tačiau prieš silpną Makabi visą pirmą ir antrą puslaikį vyravo. Pirmam puslaiky ji įvarė keturis golus, o antrame vieną. Tenka pažymėti, kad rungtynių teisėjas p. Vaičiūnas buvo visiškai blogas. Dažnai padarydavo visai nevykusių sprendimų.

LGSF—PAN. RINKTINĖ 4:1 (0:0)

Antras rungtynes (draugiškas) LGSF žaidė su Panevėžio rinktine, kurias be didelio vargo laimėjo 4:1. Pirmas puslaikis, rinktinei atkakliai ginantis, baigėsi 0:0.

BALETAS—MENO MOKYKLA 1:1 (0:1)

Gegužės mėn. 5 d. neseniai įsikūrusi Valst. Teatro baletininkų komanda žaidė su meno mokyklos mokiniais. Rungtynės, be aiškesnės kieno nors persvaros, baigėsi lygiomis — 1:1. Išsiaiškinti, kuri komanda stipresnė, bus dar vienos rungtynės.

KAUNAS—KLAIPĖDA 6:0 (3:0)

Gegužės mėn. 10 d. Kaune buvo tradicinės tryliktosios tarp miestinės futbolo rungtynės tarp Kauno ir Klaipėdos. Abu miestai šioms rungtynėms išstatė geriausius žaidėjus. Kauną atstovavo: Jankauskas (Kovas); Žebrauskas (K), Talat-Kelpša (K); Nevinskis (K), ltn. Marcinkus (LFLS), Brazauskas (LGSF); Baliulevičius (LFLS). Bužinskas (LGSF), Bulzgys (LFLS), Paulauskas (K) ir Bubnovas (K).

Jau pirmos žaidimo minutės parodė, kad mūsų komanda, ypač puolimas, sudarytas visai vykusiai. Lygiai 5 min. Paulauskas gražiai galva muša pirmą Kauno naudai golą. Toliau Kaunas vėl persvaroj ir 9 min. tas pats Paulauskas kerta antrą golą. Iki 24 min. Kaunas visiškai persvaroj ir šioj minutėj Bulzgys tolimu gražiu smūgiu fiksuoja 3:0! Mūsų puolimas ryžtingai kovoja dėl kiekvieno sviedinio, nuolat Klaipėdai sudarydamas pavojų, bet daugiau nesugeba įmušti golų ir puslaikį baigia 3:0 savo naudai.

Antro puslaikio pradžioj klaipėdiečiai nežymioj persvaroj, bet greit žaidimo iniciatyvą perima Kaunas ir 8 m. Paulauskas kerta ketvirtą golą. Po minutės Baliulevičius pakartotiniu smūgiu kerta penktą, o 12 m. Bužinskas šeštą ir paskutinį golą. Taigi, Klaipėdos komanda tapo smarkiai nugalėta gražiai ir ryžtingai žaidžiusios Kauno komandos.

Iš žaistų trylikos rungtynių Kaunas laimėjo 6, Klaipėda 6 ir vienos baigėsi lygiomis (1933 m. 1:1). Golų santykis 29:27 Klaipėdos naudai. Rudeniop bus antros šiais metais tokios pat rungtynės.

BAR-KOCHBA A — BALETAS 7:1 (3:1)

Gegužės mėn. 12 d. Valst. Teatro baletito futbolo komanda žaidė draugiškas futbolo rungtynes su viena stipresnių A kl. komandų Bar-Kochba. Jau iš pirmų žaidimo minučių buvo matyt, kad baletas žaidžia gana silpnai ir pralaimėjimas neišvengiamas. Taip ir įvyko. Rungtynes pralaimi santykiu 7:1.

Po rungtynių baletininkė p. Juozapaitytė laimėtojai įteikė dovanų.

K. Š. SVEIKATA—P. MAKABI 6:0

Gegužės mėn. 13 d. Kybartuose Lietuvos futbolo pirmenybėms žaidė „Sveikata“ su Panevėžio Makabi. Makabi ir šias trečias pirmenybių rungtynes pralaimėjo „sausai“ — 6:0, neįstengdama įmušti garbės golo.

KSS LAIMĖJO BĖGIMUS „SKERSAI KLAIPĖDA“

Gegužės 6 d. buvo tradiciniai estafetiniai bėgimai per miestą, kurie yra dar vadinami bėgimais „skersai Klaipėdą“. Šie bėgikai yra padalyti į dvi klases A ir B. KSS išstatė dvi komandas, t. y., po vieną A ir B grupėse. B grupės kelias buvo trumpesnis ir dalyvavo 5 komandos. Laimėjo I vietą Seminarija, II šaulys ir III Freya VFR. A klasėje dalyvavo trys svarbiausios lengv. atletika užsiimančios sąjungos: KSS, Spielv. ir MTV. KSS laimėjo I vietą ir finišą pasiekė visais 200 m greičiau už Spielvereinigung'ą ir trečioje vietoje liko MTV. Tą pačią dieną miesto stadione susitiko KSS LI su MSK LI Lietuvos pirmenybėms. Rungtynės baigėsi 2:2.

Jonas A. Mislūnas

Jūs Šaulių gyvenimo

JAUNIEJI PRALENKĖ SENUOSIUS

Gegužės 5 d., kuopos vadui ats. j. l. Petrušauskui vadovaujant, buvo Pagirio šaulių būrio šaudymo pratimai šratais ir kovos šoviniams.

Šaudant šratais, geriausiai šaudė šaulys Šemėta. Kovos šoviniams šaudyta iš 10 m su atrama, 150 m gulom, ir 10 m. stačiomis. Daugiausia taškų surinko Balčiūnas, Pulokas, Jakučiūnas ir Grigas, kurie turės vėl persirungti siunčiant geriausią šaulį rinktinės rungtynėms.

Pažymėtina, kad pernykščiai būrio čempionai pateko į antrą eilę. Jų vietas šiemet užėmė šauliai naujokai.

ATSARGINIAI NEBENORI SENOVIŠKAI GYVENTI

Pagirys. Grįžus iš kariuomenės šio pavasario laidos atsarginiams, jų ir jų tėvų namai ir kiemai su reta išimtimi įgauna visai kitokią išvaizdą. Visur švara, tvarka, kiemai medeliais apsodinti. Kai kurie atsarginiai įsitaisė turnikus ir šiaip sporto dalykus. Patys sportuoja ir ragina netarnavusius kariuomenėje sportuoti. Dar kai kurie įsitaiso darželius, panašius kaip pulkuose. Pažymėtina, kad grįžę iš kariuomenės labiau griebiasi laikraščių. Daugelis atsarginių kavaleristų labai susidomėję steigiamais dragūnais. Ne vienas ketina stoti į dragūnus.

Senieji tai matydami tik dūsauja, prisiminę tarnautas rusų kariuomenėje dienas, iš kurios, anot jų: nieko gero neišmokome. O mūsų jaunieji nėra ko ir aiškinti — tik vieno tetrokšta patekti į kariuomenę. Šiame valsčiuje labai reti atsitikimai, kad šaukiant naujokus kas nors prašytų komisijos paleisti. Dauguma patys tėvai atsisako nuo jų sūnums teikiamų lengvatų. Girdi, sūnus kariuomenėje daug ko gero ir naudingo išmoks.

K. P-tas

GRAŽIAI IŠLEIDO NAUJOKUS

Gegužės 4 d. iš Kaišiadorių buvo išleisti į kariuomenę Trakų apskr. naujokai. Prieš ateinant traukiniui atvyko į stotį apskr. k-tas plk. ltn. Žutautas, Kaišiadorių šaulių dudų orkestras ir daug žmonių. Naujokams susėdus į vagonus ir sujudėjus traukiniui, suskambėjo harmoningas atsisveikinimo maršo aidas. Naujokai, atsidėkodami orkestrui, užtraukė „Į Vilnių...“.

Toks malonus šaulių iš vien su kariais veikimas visiems paliko įspūdžio ir net kai kam išspaudė ašaras.

Tenka pastebėti, kad šiemet naujokų tarpe buvo matyti ypatingas tvarkingumas (be vieno kito girta). Be to, beraščių, palyginamai, buvo visai maža. Tai rodo, kad trakiečiai smarkiu šuoliu pradėjo kultūrėti.

PADEMARKLINIJY „SAVANORIO DUKTĖ“

V šaulių rinktinės teatras Trakų apskr. plačiai varo lietuviško susipratimo darbą. Jis ne tik kaišiadoriškiams gražiai suvaidina patriotiškus veikalus, bet nepamiršta ir provincijos — pademarklinijo. Gegužės 6 d. surengė gastroles į Vievį (prie adm. linijos). Bažnyčioje mišias grojo Kaišiadorių šaulių orkestras. Vėliau gražiame Vievio miške surengė gegužines ir vakare, atvirame ore, suvaidino 3 veiksmų dramą „Savanorio duktė“. Šauliai: Jasinevičius ir Marma padeklamavo patriotinio turinio eilių: „Už tėvynę“, „Vilnius“, „Trakų pilis“ ir t. t. Vieviškiams šios gastroles paliko didelio įspūdžio. Dudų orkestras čia retenybė. Panašias ekskursijas netrukus manoma surengti dar į bet kurį kitą pademarklinijo miestelį. Prie šio darbo labai daug prisideda k-tas p. l. Žutautas.

ATSARGINIAI UGNIAGESIŲ ŠEIMOJ

Zarasai. Parvykę namo iš kariuomenės atsarginiai kareiviai, ne tik mokomose kuopose baigę ugniagesybos kursus, bet ir eiliniai, gausiai stoja į miesto savanorių ugniagesių komandą. Toks buvusių karių aktyvumas girtinas dar tuo, kad ugniagesių komandose dažnai nariai būna neatlikę karo tarnybos, nėra susipažinę su rikiuote, o atsarginiai padeda komandas sudrausminti.

— V-6 d. Zarasų ugniagesiai eiseną per miestą ir surengta paskaita pradėjo priešgaisrinę savaitę. J. gir.

JONUŠAUSKO KONCERTO IR RINKLIAVOS PASISEKIMAS

Klaipėdos miesto šaulių būrių iniciatyva sudarytas komitetas surengė gegužės 5 d. didelį koncertą su loterija. Koncerte dalyvavo mūsų operos žvaigždės Kipras Petrauskas ir Jonuškaitė-Zaunienė ir Liepojaus lietuvių choras. Koncertas turėjo didžiausią pasisekimą. Ypatingai gražiai pasirodė Liepojaus lietuvių choras, kuris, publikai prašant, turėjo keletą dalykų pakartoti. Bilietai koncertui iš anksto buvo išparduoti. Loterija taip pat davė gražaus pelno. Be to, gegužės 6 d. dar buvo Klaipėdos miesto gatvėse rinkliava ir savaitę anksčiau (po pirmos) su tam tikru albumu rinkliava, kurioje surinkta per 5000 litų. Aplamai, Jonušauskui paremti surinkta gražaus pelno. Kiek surinkta, kol kas, tiksliai negalima pasakyti. Gegužės 13 d. dar bus Jonušauskui paremti lėkimo diena Klaipėdoje, kurios visas pelnas eina Jonušausko fondui.

Jonas A. Misiūnas

RŪPINAMASI PRIEŠCHEMINE APSAUGA

Gegužės mėn. 8 d. Kaišiadorių vid. mokyklos salėj V rinktinės vadas kpt. Ciunis laikė paskaitą apie dujas. Susirinkusius supažindino su dujomis, kaukėmis ir kitomis medžiagomis, iš kurių yra gaminamos dujos.

J. Marma



AVIACIJOS DESANTAI

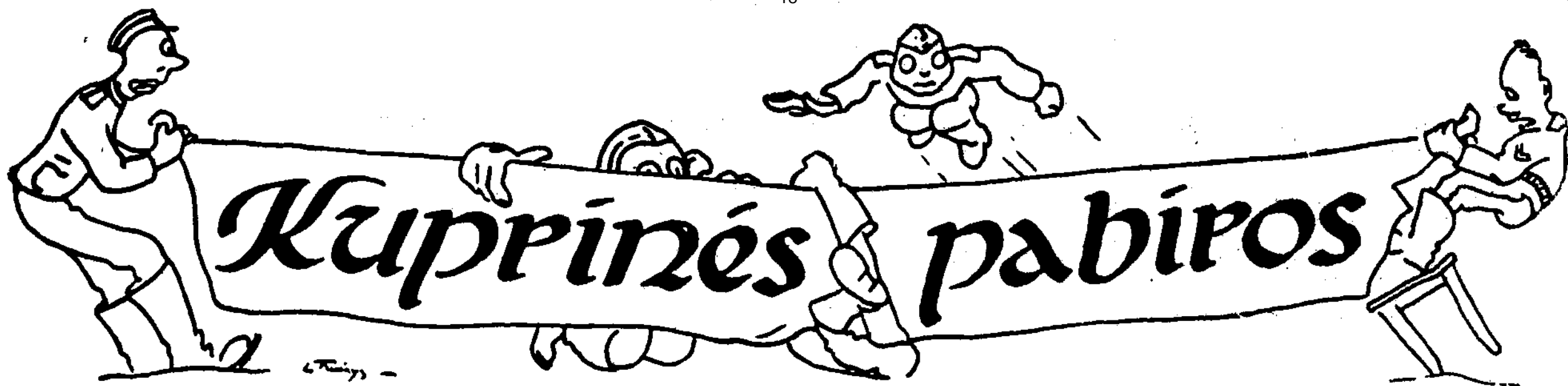
„Mūsų žinyne“ patiekta žinių apie aviacijos desantus. Jie gali būti rengiami slapta. Išsodintas desantas kiek galima ilgiau neturėtų savęs išduoti priešui. Desantas galėtų ardyti kelius, naikinti susisiekimo priemones ir tuo įnešti neramumą ir suirutę į priešų eiles. Desantas gali pulti toli užpakaly esančius priešų štabus, sutrukdyti jų darbą, paimiti į nelaisvę vadus ir atsakingus štabų darbuotojus. Desantas susideda iš pervežamų lėktuvų, jų įgulos ir šių lėktuvų apsaugos. Tuo tarpu negalima numatyti žmonių skaičiaus, jis visada bus kitoks atsižvelgiant į desanto uždavinius. Kiekviena desanto operacija turėtų atitikti sąlygoms: 1) greitai ir be nuostolių pervežti desantą į priešų pusėje iš anksto numatytą vietą, 2) turėti pakankamai jėgų pradėti veiksmus desantą išsodinus. Todėl desanto sudėtyje turi būti tiek jėgų ir tokių ginklų rūšių, kad jų pakaktų numatytai operacijai atlikti.

Desantas galės imtis priemonių, kurias draudžia tarptautinės konferencijos, pav., apnuodyti vandenį, plėsti užkrečiamąsias ligas bakterijų pagalba, naikinti maisto atsargas, deginti gyvenamąsias vietas t.t. Dažniausiai desantui teks išlipti ne vienoje, bet keliose, viena nuo kitos nutolusiose, aikštėse. Tokios aikštės teks savarankiškai ginti. Prieš išsodinant desantą turi būti atidžiai atlikta aviacijos žvalgyba. Geriausia pervežti desantą naktį ar auštant. Jei lėktuvai negalės nutūpti ant aikštelių, tai desantas gali būti išsodintas parašutais. Bet tokiu atveju žmonės plačiai išsisklaido ir sunku juos surinkti ir susitvarkyti.

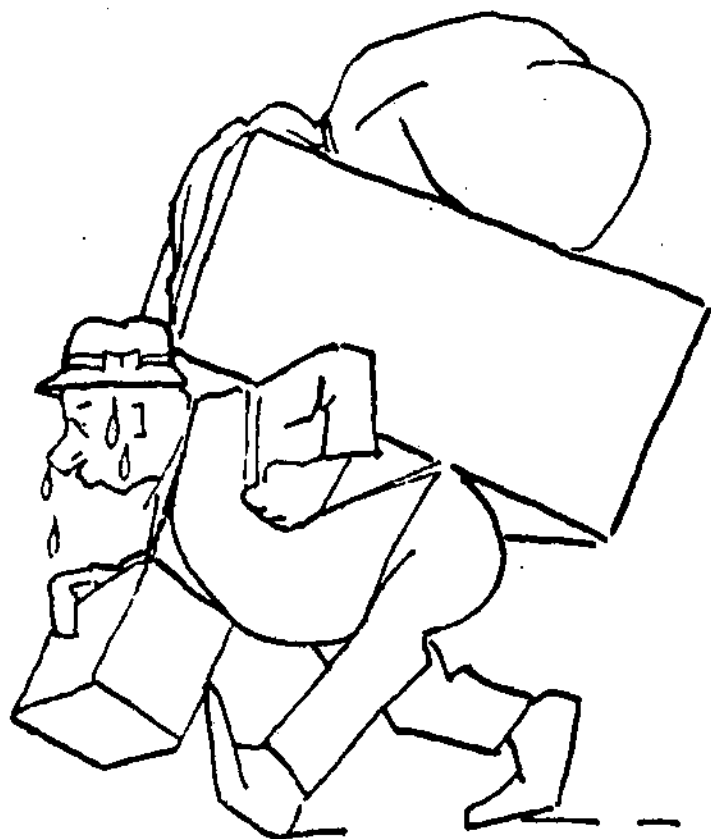
Desantas paliekamas pats sau. Radio ryšiai su savo vadovybe jam netinka, nes priešas iš karto susektų svetimą radio stotį veikiant. Taigi desantui parenkami ypač drąsūs, aukštos doros ir gerai ginkluoti kariai, kurie pasitiki savo jėgomis.

PRIEŠLĒKTUVINĖ APSAUGA MAŽOSIOSE VALSTYBĖSE

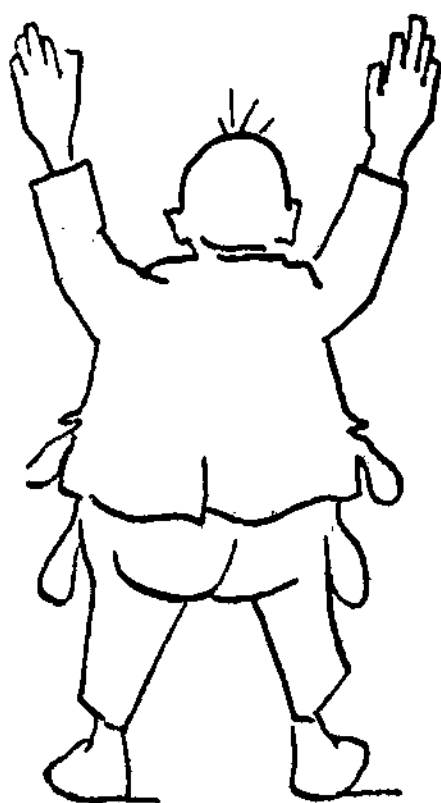
Belgų karo mokslų žurnalas „Bulletin belge des sciences militaires“ aptaria mažųjų valstybių priešlėktuvinės apsaugos reikalus. Mažas kraštas gali būti sėkmingai ginamas nuo priešų puolimų apgalvotai panaudojus visas priešlėktuvinės apsaugos priemones, t. y. aviaciją, zenitinius pabūklus ir kulkosvaidžius ir pasyvios priešlėktuvinės apsaugos būdus. Dėl puolamosios aviacijos belgai mano, kad ji mažai pateisina save mažosiose valstybėse. Naikinamoji aviacija turi žymių pirmenybių ir gali padaryti priešui nemažą žalą. Zenitinė artilerija labiau tinka mažam kraštui. Ji yra šiek tiek pririšta prie vietos, tačiau šį trūkumą lengvai galima pašalinti tinkamu zenitinės artilerijos išdėstymu visuose krašto svarbesniuose rajonuose. Mažesnius objektus galėtų ginti kulkosvaidžiai. Tokius objektus būtų galima masuoti dūmais ir t. t.



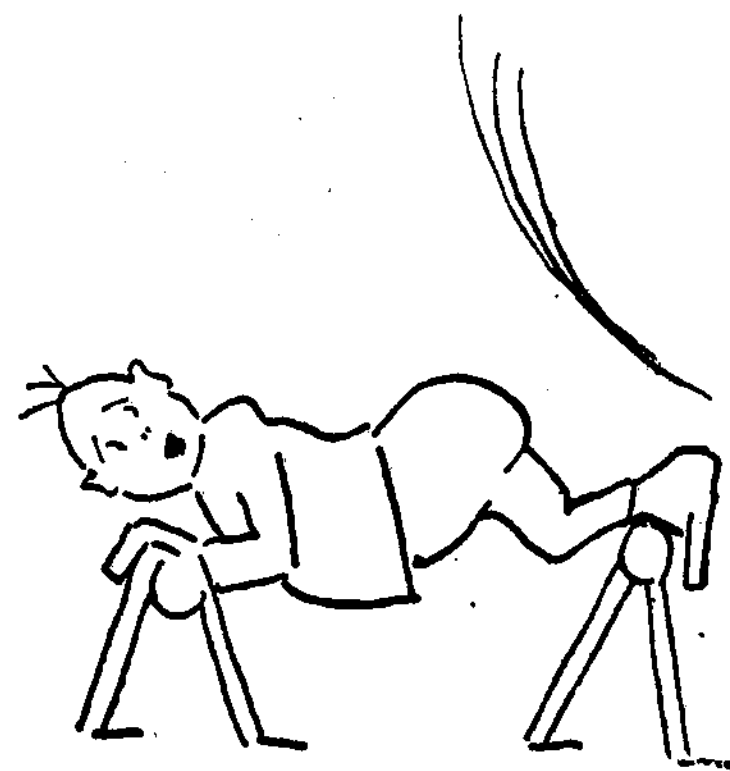
Kaip kai kurie naujokai įsivaizduoja tarnybą kariuomenėje



Kelionė į kariuomenę



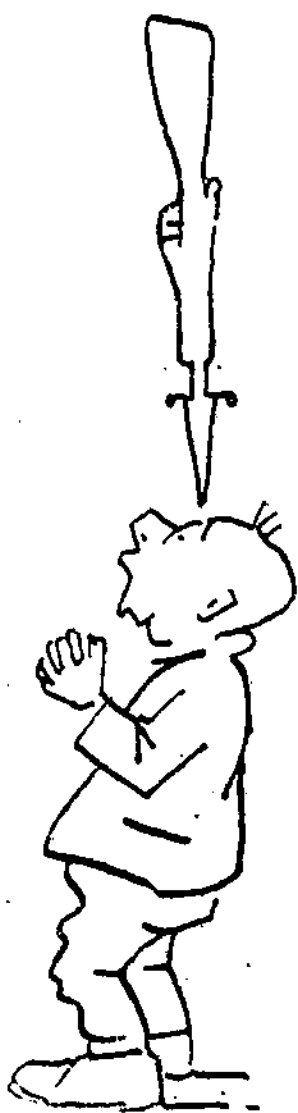
Rytinis patikrinimas



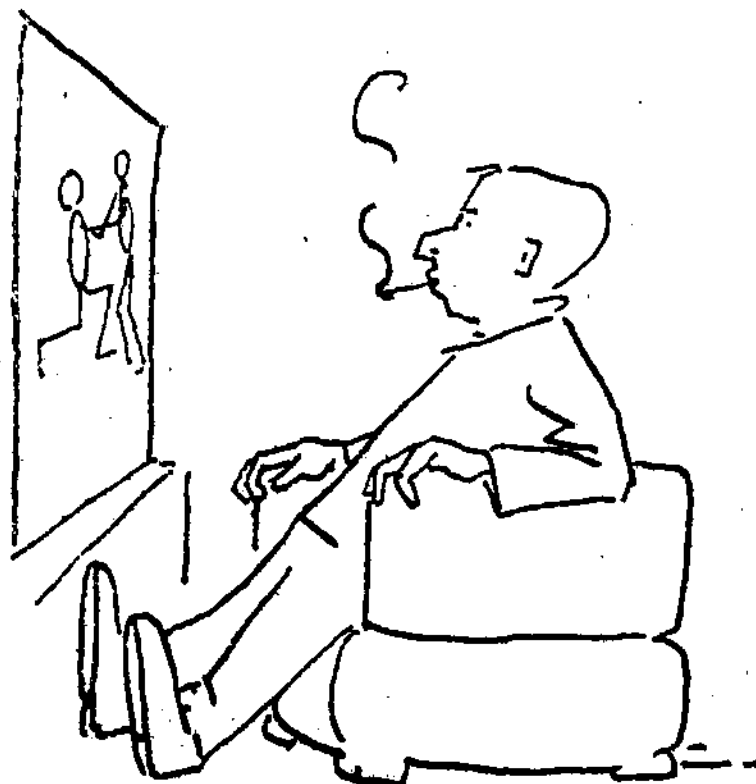
Per dvi savaites pirtis



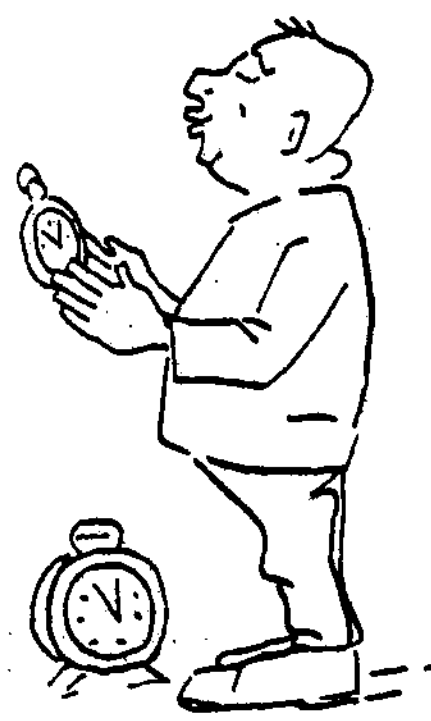
Gauti „leidžiamąjį“ į miestą



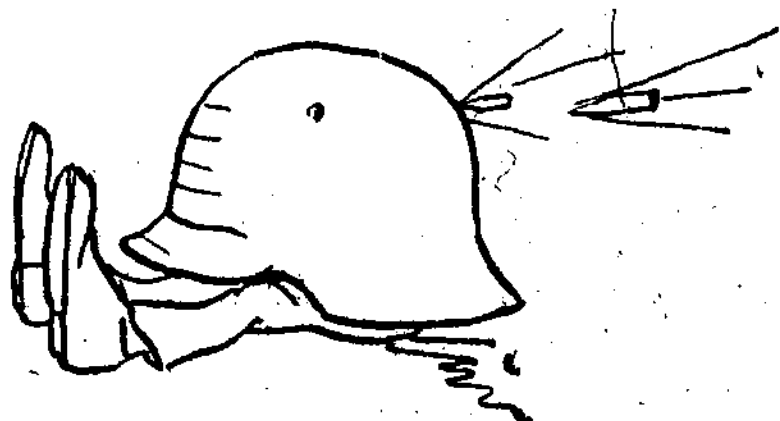
Stovėti po šautuvu



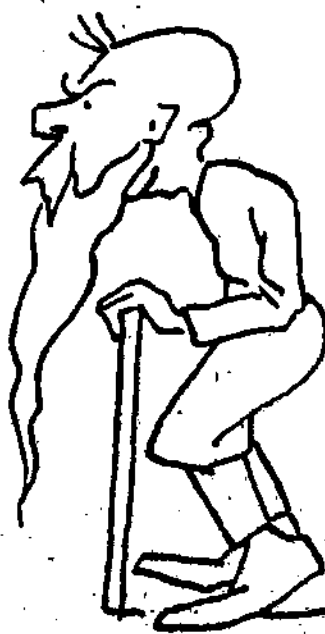
Sėdėti daboklėj



Gauti valandų



Dalyvauti kautynėse



Paleidus iš kariuomenės namo

ŠVIETIMO PAMOKOJ

— Pasakyk, tamsta, kur yra Australija?

— Žemėlapyje, tamsta kapitone, — atsako Ridikas.

KALBA BE ŽODŽIU

Kalbasi studentas ir kareivis (ryšininkas).

— Jau visai gerai galiu susikalbėti keliomis kalbomis, — sako studentas.

— O kuriomis kalbomis tarnsta gali kalbėti? — klausia ryšininkas.

— Anglų, prancūzų, vokiečių, italu..

— Vieni niekai tokios kalbos, — nu-traukia ryšininkas studentą: — Ot aš moku tokia kalba, kuria galima susikalbėti be žodžių.

A. Kardelis

Lengvosios atletikos sezono atidarymas

Gegužės mėn. 13 d. kariuomenės stadione, A. Panemunėje, buvo pavasario lengvosios atletikos sezono atidarymas. Dalyvių skaičius įvairiose konkurencijose buvo negausingas, nes ypatingai bėgimai daugumą atbaidė dėl labai sauso ir vėjuoto oro, kuris visiems bėgimams žymiai kenkė. Paskirose konkurencijose nebuvo rungtyniaujama tik šokime su kartimi, 800 m distancijoj ir 200 m. Kai kurių sportininkų rezultatai, dėl nepalankių oro sąlygų, duoda progos spręsti apie gerą pirmąjį pasirodymą.

Paskirų konkurencijų yra pasiekti tokie rezultatai: *Bėgimai.* 100 m senjorams: 1. Jodelė (Grandis) — 11,6 sek., 2. Gontis (Grandis) — 11,8 sek., 3. Kersnauskas (M. S. K.) — 12,1 sek., 400 m. senjorams: 1. Bakūnas (JSO) — 56,5 sek., 2. Libermanas (Makabi) — 56,7 sek., 73. Šimanas II (LDS) — 57,2 sek., 1500 m. senj.: 1. Šimanas I (LDS) — 4 m 17,8 sek., 2. Barkauskas (LFLS) — 4 m 31,2 sek., 3. Miliūnas (Grandis) — 4 m. 46,8 sek., 5000 m. senj.: 1. Kalpokas (JSO) — 19 m. 03 sek.

Dėl Petraičio diskvalifikavimo 5000 m bėgime ir kitų negeistinių reiškinų šioje distancijoj laimėjo pirmąją vietą pradedantysis ilgus bėgimus bėgikas Kalpokas (JSO). Petraičis šią distanciją sukore per 17 m. 14,3 sek. Prie vėjuoto oro laikas geras.

Junjorų: 100 m. 1. Augevičius (LFLS) — 12,5 sek., 2. Antanavičius (JSO) — 12,9 sek. 3. Švedas (JSO) — 13 sek. 1500 m. 1. Čepas (Grandis) — 5 m. 3 sek., 2. Apuckas (LGSF) 5 m. 10 sek., 3. Puodžius (Grandis) — 5 m. 17,5 sek.

Moterų: 100 m. 1. Zivaitė (Makabi) — 14,6 sek., 2. Širvydaitė (Grandis) — 15 sek., 3. Vaškelytė (Grandis) — 16 sek. 800 m. 1. Širvydaitė (Grandis) 2 m. 55,4 sek., 2. Pavinkšnytė (Grandis) 3 m. 02 sek., 3. Kodobaitė (Grandis) — 3 m. 3,4 sek.

Estafetės: 4×100 m. senjorų: 1. JSO — 47,2 sek., 2. Grandis — 47,5 sek.

4×100 m. junjorų: 1. Grandis — 51,8 sek., 2 JSO — 52,1 sek.

4×100 m. moterų: 1. JSO — 64,3 sek., 2 Grandis.

Estafetėse pirmavo „Grandis“, bet dėl bėgikų nuovargio 100 m. distancijoj nepasisekė JSO klubą supliekti.

Šokimai. Šok. į tolį išibėg. senj.: 1. Vabalas (MSK) — 6 m. 24 cm., 2. Šačkus (JSO) — 6 m. 21 cm., 3. Seliokas (Grandis) — 6 m 17 cm. *Junjorų:* 1. Augevičius (LFLS) — 5 m. 73 cm., 2. Kamičaitis (JSO) — 5 m. 43 cm., 3. Antanavičius (JSO) 5 m 42 cm. *Moterų:* 1. Širvydaitė (Grandis) — 4 m. 27 cm., 2. Zivaitė (Makabi) — 4 m. 21 cm., 3. Vaškelytė (Grandis) 4 m. 2cm. Šok. į aukštį išibėg. senj.: 1. Ašmonas (Grandis) — 1 m. 68 cm. 2. Vabalas (MSK) — 1 m. 63 cm., 3. Naujokaitis (Grandis) — 1 m. 55 cm. *Moterų:* 1. Širvydaitė (Grandis) — 1 m. 25 cm., 2. Zivaitė (Makabi) — 1 m. 20 cm., 3. Vaškelytė (Grandis) — 1 m. 15 cm.

Mėtymai. Rutulio stūmimas senj.: 1. Tamulynas (JSO) 12 m. 44 cm. 2. Bacevičius (LGSF) — 12 m. 36 cm., 3. Šačkus (JSO) — 12 m. 5 cm. *Junjorų:* rutulio stūmimas: 1. Krivickas — (JSO) — 12 m. 36 cm., 2. Kazlauskas (JSO) — 12 m. 31 cm., 3. Leščius (JSO) — 11 m. 81 cm. *Senj. ieties mėtymas:* 1. Aniuolauskas (Grandis) — 53 m. 30 cm., 2. Kamičaitis (JSO) — 46 m. 30 cm., 3. Tamulynas (JSO) — 45 m. 53 cm. *Junj. ieties mėtymas:* 1. Antanavičius (JSO) — 50 m., 2. Kazlauskas (JSO) — 49 m. 98 cm., 3. Kamičaitis (JSO) — 49 m 80 cm. *Disko mėt. senj.:* 1. Šačkus (JSO) — 39,84 cm, 2. Bacevičius (L. G. S. F.) — 35,25 cm, 3. Tamulynas (J. S. O.) — 34,65 cm.

Moterų ieties mėtymas: 1. Kačergytė (JSO) — 28 m. 94 cm, 2. Butkutė (LGSF) — 22 m 64 cm, 3. Vaškelytė (JSO) — 18 m.

Šiaip rungtynės praėjo visai tinkamai, išskyrus dviejų sportininkų Petraičio ir Šimano I labai nesportišką elgesį, kuris iš visų žiūrovų ir dalyvių sulaukė didžiausio pasipiktinimo. Laikas būtų tokiems sportininkams tinkamiau save tvarkyti, bet neerzinti publikos.

Dalyvis

Naujieji leidiniai

Aleksandro Manzoni Sužieduotiniai. Istorinis romanas. Iš italų kalbos išvertė Ant. Barčius. I tomas. 298 psl. „Sakalo“ b-vės leidinys. Kaina 3,50 lt.

Šimtas su viršum metų, kai A. Manzoni savo „Sužieduotiniams“ pastatė paskutinį tašką ir atidavė į spaustuve. O pas mus I-is tomas pasirodė, tik dabar. Tačiau dar nepasėjęs. Dėl savo minties amžino aktualumo ir meniško apdirbimo jis priklauso prie tų veikalų, kurie nesėsta. XIX amžiaus pra-

džios audrose gyvendamas, autorius pasitraukė iš savo dabarties ir nusikėlė trūmis amžiais atgal. Giliai įsigyveno į tuometinius žmonių norus, charakterius, intrigas ir patiekė „Sužieduotinius“ skaitytojams.

Tai tėra tik paprastas dviejų įsimylėjusių jaunuolių gyvenimo aprašymas. Jie gyvena Italijoje 17 amžiaus pirmoje pusėje. Jų vardai — šilkų verpikas Rencas, oficialiai vadinamas Lorencas Tramoljino ir to paties kaimo jauna mergaitė Liucija. Įsimylėję sutaria vesti. Bet galingas to krašto dičponis don Rodrigas, norėdamas Liuciją turėti savo dvare ir savo rankose, vestuyes suardo. Kila intriga, kuri sukrečia ramų jaunuolių gyvenimą. Juos priverčia palikti gimtinę, išsiskirti ir bėgti ten, kur don Rodrigo ranka netenka galios.

Tas paprastas siužetas, kaip laivas jūros bangose, nardosi to laikotarpio Italijos gyvenime. Dažnai iš jo (siužeto) iškrypstama, darant ekskursijas į sutiktų asmenų dvasios gyvenimo, charakterių ir jų socialinės padėties aprašymus. Čia kunigo don Abbondijaus aprašymu parodyta tuometinis kunigas ir jo darbo sąlygos. Čia tėvo Kristoforo asmeny parodytas vienuolynų prieglobstis, vienuolių rūbo reikšmė visuomenėj ir keliai, kuriais kartais patekdavo į vienuolyną. Čia per daug plačiai aprašoma kunigaikščio X dukterė vienuolė Gertrūda, parodyti didikuose išsaknių smerktini papročiai, kurie verčia mergaitę prieš jos norą be pašaukimo merdėti vienuolynė, nepažinus gyvenimo tik todėl, kad ji ne pirmimė.

Tuos iškrypimus darydamas, autorius nesijaučia nusidėdęs. Jam viskas leistina dėl idėjos, kiek galint plačiau aprašyti tuometinį žmonių dvasinį ir visuomeninį gyvenimą.

„Sužieduotiniai“ tikrai įdomūs skaityti. Nors nepažįstantiems to laikotarpio Italijos gyvenimo iš karto gali pasirodyti nesuprantama ir nuobodu. Bet tai truks, kol autorius sugaus skaitytojo silpnumo gyslelę, sudomindamas vienu ar kitu dalyku.

P. Orintaitė. Paslėpta žaizda. Jaunamartės takas. Romanas. „Sakalo“ b-vė. Kaunas, 1934 m., 179 psl. Kaina 2 lt.

Šis mūsų rašytojos romanas susideda iš keturių dalių. Jose chronologine tvarka atskleidžiamas moters gyvenimas. Pirmoje dalyje pramuštagalvė Domicelė, vadinama Cele, tėvų globoje naudojasi gyvenimu. Kuo šiandien gyvena miesto jaunimas, tuo gyvena ir Celė. Tas jos gyvenimas baigiasi vedybomis. Antroje dalyje ji pavaizduota, kaip žinoma siekianti ideališko sugyvenimo su vyru ir taupumo susikurti nuosavą lizdą. Trečioje — Celė pasijunta, kad jos su vyru niekas neriša. „Ji nori kūdikio“. Bet su vyru sutarta, kad jo nebus. Tačiau kūdikio ilgesys nugali duotąjį žodį. Ji apgauna vyrą. Laukia. Tačiau sužinojęs vyras priverčia padaryti abortą. Ji gailisi netekus lauktos gyvybės. Paradoksas — vestuvės tai meilės karstas — kuriuo ji netikėjo, pradeda gyvenime ryškėti. Vyro glamonėjimuose nebejaučia jokio pasitenkinimo. Ketvirtoje dalyje prašvinta jai progiedris. Jie perka sklypelį su mediniu nameliu. Celė džiaugiasi nuosavybe, viską pamiršdama. Nuosavio darželio sutvarkyme ji randa daugiau džiaugsmo, negu kitados jausdavo „vieną fokstrotą pašokus“. Bet... Išvyksta atostogų į Biržus ir grįžusi pastebi pasikeitusį savo vyrą. Jos džiaugsmo padangė apsitraukia vėl debesimis. Ji vėl tyliai kenčia, kankinasi. Ją slėgia amžinas jo tylėjimas, lėtumas, kiekvienas žingsnis, judesys darosi nebepakenčiamas. Dabar Celė pamiršta savo paklusnumą — „Gana vergauti ir aš žmogus“.

Daugelyje romanų moteris tėra vyriausio veikėjo atrama, o Orintaitės — moteris vyriausias ir, galima sakyti, vienintelis. Kiti tik atsitiktini. Net jos vyras ir tai tik vietomis pasirodo, jo charakteris tik nupasakojamas. Užtat Celė vaizduojama su visom charakteringiausiom moters savybėm. Kas gi gali geriau atvaizduoti moterį, jei ne ji pati! Moters jaunystės naivumas, moters nuotakos pažiūros į šeimyninį gyvenimą, moters motūnystės ilgesys ir ja pasijutus visi patyrimai, pažemintos moters graužimasis, rodos, išseimiamai sukaupti Celėje. Virtuvė, mašininkų kambarys „Pienocentre“, su moteriškais darbais, šnektomis, taip pat sklandus. Kai kur lyg trūksta psichologinio pamato, bet toliau skaitant tai užsimaskuoja. Kitiems gal nepatiks autorės pamokslai, kurie publicistine forma įsiskverbia į meno veikalą. Bet mes žinome, kaip sunku pasitenkinti vien meniškais rūbais apvilktą idėja, kada ji veržiasi visu savo nuogumu.

Nežiūrint tų smulkmenų, Orintaitės darbu galime pasi-džiaugti. Ji atidengė daug šių dienų moterų intymų sielos kampelių.

T. Adomonis

Pranešimas

Lietuvos Radio Mėgėjų Sąjungos (LRM) valdyba yra ši: pirmininkas — mjr. inž. Alfonsas Jurskis, vicepirmininkas — inž. Jurgis Vidmantas, sekretorius — studentas elektrotechnikas Jurgis Zdanavičius.

Sąjungos laikina buveinė yra Vytauto Didžiojo Universiteto Studentų Technikų Draugijos (STD) radio perkūnsargių ir elektrotechnikos sekcijos patalpoj, Laisvės alėja Nr. 23a, telefonas 16—14.

Nurodytoj vietoj galima gauti visas žinias apie sąjungą ir įstoti į ją nariu.

I KAUNO VISUOMENĖ

1928 metais, kai šiaurės Lietuvą aplankė nederliaus nelaimė, visos kitos Lietuvos dalys suskato gelbėti nelaimės ištiktus brolius. Kas turėjo pinigų — šelpė pinigais. Kas pinigų neturėjo, — davė grūdų, rūbų ar kitų daiktų. Buvo surinkta daug visokio turto ir nelaimės ištiktieji sušelpti.

Dabar nederliaus nelaimė ištiko Vilniaus kraštą. Yra vietų, kur žmonės badauja. Kiti ginasi nuo bado iš pelų, sąmanų ir medžių žievės kepta duona.

Kieno gi pirmutinė pareiga jiems padėti, jei ne mūsų? Vilniečiai mūsų tikri broliai. Vilniaus kraštas mūsų žemė, o Vilnius visos Lietuvos amžinoji sostinė.

Kokie gi mes būtumėm broliai, jei nepadėtumėm savo broliams, paliestiems tokios nelaimės? Argi nepareiga visos Lietuvos šelpti taip skaudžios nelaimės ištiktą okupuoto krašto visuomenę?

Jei Vilniaus krašto gyventojai matys, kad mes, nors ir neperturtingai gyvendami, bet vis dėlto duonos, Dievui dėkui, turėdami, nesistengiam jų gelbėti nuo bado, tai argi jie mus dar laikys broliais ir ar nenusigrįš su panieka nuo mūsų?

Dar kovo mėnesį susidarė komitetas Vilniaus krašto badaujantiems šelpti.

Kaunas, Lietuvos laikinoji sostinė, Lietuvos kultūrinis, politinis ir ūkiškasis centras, turi duoti visam kraštui pavyzdį. Jeigu Kaunas neparodys atitinkamo uolumo badaujantiems šelpti, tai argi galima laukti, kad provincija būtų duosni?

Jau susidarė Kauno miesto komitetas, kuriam vadovauja miesto burmistras. Komitetas viską padarys, ką galės, bet jo darbo vaisiai priklauso nuo visuomenės duosnumo. Visos gautos aukos bus perduotos Vilniaus lietuviams nuo nederliaus nukentėjusiems šelpti komisijai, kuri teiks badaujantiems gyventojams pagalbą.

Taigi nenuvilkim savo brolių vilniečių. Duokim jiems pajusti, kad mes ne tik vadinam save broliais, bet ir esame jais.

Pastaba: 1) Kauno miesto komiteto buveinė — Pienocentro rūmuose III aukšt. Vyr. Komiteto patalpoje.

2) Aukas prašoma siųsti Kooperacijos Bankan, einamon sąskaiton Nr. 4196, arba plk. Bobeliui, Ekonom. Karių B-vė.

A. Merkys,

Kauno miesto komiteto pirmininkas
Pov. Brazaitis, p. Br. Girienė ir S. Volfas,
Kauno miesto komiteto vicepirmininkai.

Plk. Bobelis,
Iždininkas.

Z. Stabinskas,
sekretorius.

Galvosūkio 18 nr. sprendimas

- | | |
|--------------|--|
| 1. Kėdainiai | Raidės brūkšnelių vietoje sudarys: Did. |
| 2. Dalis | Liet. Kng. Gediminas. |
| 3. Ietis | Gerai išsprendė: 1) v. s. p. Jankauskas (1 gus. p.); 2) j. p. St. Bačianskas (KPM); 3) eil. V. Griauzdė (K. av.); 4) gr. F. Lilionis (KPM); 5) v. p. Alf. Pliauskys (1 div. št.); 6) P. Plevokas (1 p. div. št.); 7) Statkus (P.); 8) v. p. Gudžiūnas (KPM); 9) V. Paliušis (K); 10) L. Briedis (Vš); 11) Bartaška (K); 12) V. Žaldaris (K); 13) J. Petrauskas (K. av.); 14) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.); 15) eil. A. Žalalis (KPM); 16) B. Jungmeisteris (K); 17) eil. A. Sicila (2 p. p.); 18) v. p. A. Kelmelis (2 art. p.); 19) v. p. V. Radavičius (ryš. b.); 20) K. Dobilas (Šnk.); 21) v. p. Vaitiekūnas (2 ul. p.); 22) v. p. |

M. Antaniškis (4 p. p.); 23) virš. Sinkevičius (4 p. p.); 24) Sisas (9 p. p.); 25) eil. Č. Malinauskas (K. av.); 26) Alf. Šutinys (K.); 27) Bern. O-tas (Kl.); 28) Sīlvinas (K.); 29) gr. V. Raila (ryš. b.); 30) A. Vaškevičius (K.); 31) P. Vaškevičius (K.); 32) J. Leblionka (Gd.); 33) v. p. A. Urbonas (Kk.); 34) Zig-zag (Šnc.); 35) E. Rocas (K); 36) Tėvynės gynėjas (A. Šnc.); 37) v. p. J. Freibys (KPM).

Be to, galvosūkio Nr. 17 sprendimo taškai įskaityti: 1) v. p. K. Vadzišui, 2) eil. A. Sicilai ir 3) J. Segalsonui.

Galvosūkis 19 nr.

(Vert. 2 tšk.)

		21 mas		
20 ni-	1 jū-	14 ne-	5 ga	16 gy-
15 gu	6 bū-	19 ve-	10 yra	13 nė
2 su	11 di-	6 ka-	17 su	4 rei-
7 ti	16 jū-	3 pa-	12 des-	9 riais

Šachmatu žirgo ėjimu reikia perskaityti vieno žymaus vyro posakį, kuris buvo š. m. „Karyje“. Nurodyti numerį ir puslapį.

Skaitykim ir
platinkim
savo **KARI!**

Geriausia
dovana

**TĖVYNĖS
SARGYBOJE**

**LAISVĖS
KELIAIS**

58 pusl.
Kaina 40 ct.

Kariams, šau-
liams ir moks-
leiviams 25 ct.

224 pusl.
Kaina 80 ct.

Kariams, šau-
liams ir moks-
leiviams 35 ct.

Gražios, naudingos, įdomios ir pigios
knygos

Skubėkite jų įsigyti!

Galima jų pirkti:

Vyr. št. spaudos ir švietimo skyrluje
(Kaunas, Nepriklausomybės aikštė)
ir visose karių krautuvėse

Išsirašant paštu, dar reikia pridėti 5 ct.
pirmajam ir 20 ct. antrajam knygutui atsiųsti



Sveikinu KARĮ, susilaukusį savo penkiolikos metų sukakties, ir linkiu Jam toliau sėkmingai šviestis ir auklėti tautiška dvasia mūsų karius, šaulius ir visą kitą mūsų jaunimą, kad tinkamai mokėtų būti Lietuvos sargyboje.

A. SMETONA

1934. V. 22.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS



Dyriausias ginkluotų pajėgų viršininkas Respublikos Prezidentas ir aukštoji karo vadovybė Gaižiūnų poligone kariuomenės pralimuose: 1. **Resp. Prezidentas Ant. Smetona**, 2. kr. apsaugos min. **plk. Gledraitis**, 3. vyr. št. virš. **gen. ln. Kubiliūnas**.

Už šio žurnalo
išleidimą
atlyginama